

Universitätsbibliothek Wuppertal

Cassii Dionis Cocceiani Rerum Romanarum

Cassius

Lipsiae, 1849

48

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-4997](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-4997)

προσέτι καὶ μαθὼν ὅτι τινὲς τῶν στρατιωτῶν τοῖς νικήσασιν ὁμολογήκασιν, οὐδεμίαν ἔτι ἐλπίδα ἔσχεν, ἀλλ' ἀπογνοὺς μὲν τὴν σωτηρίαν ἀπαξιῶσας δὲ τὴν ἄλωσιν ἐς τὸν θάνατον καὶ αὐτὸς κατέφυγεν. καὶ ἀναβοήσας τοῦτο δὴ τὸ Ἡράκλειον “ὦ τλήμιον ἀρετῇ, λόγος 2 ἄρ' ἦσθ', ἐγὼ δέ σε ὡς ἔργον ἤσκουν· σὺ δ' ἄρ' ἐδούλευες τύχῃ” παρεκάλεσέ τινα τῶν συνόντων, ἵν' αὐτὸν ἀποκτείνῃ. καὶ αὐτοῦ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα ταφῆς ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου ἔτυχεν, ἡ δὲ δὴ κεφαλὴ ἐπέμφθη μὲν ἐς τὴν Ρώμην, χειμῶνι δ' ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ Ἀνδραχίου διάπλω περιπεσοῦσα ἐς τὴν θάλασσαν ἐρρίφη. τελευτήσαντος δὲ 3 αὐτοῦ τὸ μὲν πλῆθος τῶν στρατιωτῶν αὐτίκα ἀδείας σφίσι κηρυχθείσης μετέστη, ἡ δὲ δὴ Πορκία ἄνδρακα διάπυρον καταπιοῦσα ἀπέθανεν. τῶν δὲ ἀνδρῶν τῶν πρώτων τῶν ἀρχάς τινας σχόντων 4 ἢ καὶ ἐκ τῶν σφαγέων τῶν τε ἐπικεκρηγμένων ἔτι ὄντων οἱ μὲν πλείους ἑαυτοὺς παραχορῆμα ἀπέκτειναν ἢ ἀλόντες, ὥσπερ καὶ ὁ Φαβώνιος, ἐφθάρησαν, οἱ δὲ λοιποὶ τότε ἐπὶ τὴν θάλασσαν διέφυγον καὶ μετὰ τοῦτο τῷ Σέξτῳ προσέθεντο.

ὁ μὲν οὖν Βροῦτος ὁ τε Κάσσιος οὕτως ἀπώλοντο, τοῖς ἕξιςιν ΜΗ οἷς τὸν Καίσαρα ἀπεχρήσαντο σφαγέντες· οἱ τε ἄλλοι οἱ τῆς ἐπ' αὐτὸν ἐπιβουλῆς μετισχόντες, οἱ μὲν πρότερον οἱ δὲ τότε οἱ δὲ μετὰ ταῦτα, πλὴν πάντῃ ὀλέγων ἐφθάρησαν, ὥς που τό τε δίκαιον ἔφερε καὶ τὸ δαιμόνιον ἤγεν ἄνδρα αὐτοὺς εὐεργέτην σφῶν, ἐς τοσοῦτο καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τύχης προχωρήσαντα, ἀποκτείναντας παθεῖν. ὁ δὲ δὴ Καῖσαρ καὶ ὁ Ἀντώνιος τοῦ μὲν Λεπίδου 2 παραχορῆμα, αἵτε μὴ συννικήσαντός σφισιν, ἐπλεονέκτησαν, ἔμελλον δὲ καὶ ἐπ' ἀλλήλους οὐκ ἐς μακρὰν τρέψεσθαι· χαλεπὸν γὰρ ἄνδρας τρεῖς ἢ καὶ δύο ὁμοτίμους, ἐγκρατεῖς τηλικούτων ἐκ πολέμου πραγμάτων γενομένων, ὁμοιοῦσαι. καὶ διὰ τοῦτο ὅσα τέως ἐπὶ 3 τῇ τῶν ἀνθισταμένων σφίσι καταλύσει συμφρονήσαντες κατέπραξαν, ταῦτα τότε ἄθλα τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας ἤρξαντο ποιεῖσθαι. τὴν τε γὰρ ἀρχὴν αὐτίκα ἀνεδάσαντο, καὶ Καίσαρι μὲν ἢ τε Ἰβηρία καὶ ἡ Νουμιδία, Ἀντωνίῳ δὲ ἢ τε Γαλατία καὶ ἡ Ἀφρικὴ ἐγένετο· καὶ συνέθεντο ὥστ', ἂν τινα ἀγανάκτησιν ὁ Λέπιδος ἐπὶ τούτῳ ποιήσῃται, τῆς Ἀφρικῆς αὐτῷ ἐκστῆναι. ταῦτα δὲ δὴ μόνα διέ- 2 λαχον, ὅτι Σαρδῶ μὲν καὶ Σικελίαν ὁ Σέξτος ἔτι κατεῖχε, τὰ δ' ἄλλα τὰ ἔξω τῆς Ἰταλίας ἐν ταραχῇ ἔτι ἦν. ἐκείνης γὰρ δὴ πέρι οὐδὲν δέομαι λέγειν ὅτι ἑξαίρετος αἰεὶ ποτε ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἔμενεν· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὡς περὶ αὐτῆς ποτέ, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνιζόμενοι τοὺς λόγους ἐποιοῦντο. ἐν κοινῷ οὖν ταῦτα ἀφέντες, Ἀντώ- 2 νιος μὲν τὴν τε κατάστασιν τῶν ἀντιπολεμησάντων σφίσι καὶ τὴν

ἀργυρολογίαν τὴν ἐς τὰ χρήματα τὰ τοῖς στρατιώταις παγγελθέντα ἀνεδέξατο, Καῖσαρ δὲ τὸν τε Λέπιδον, ἃν τι παρακινῇ, κωλύσαι,
 3 καὶ τῷ Σέξτιῳ προσπολεμῆσαι, τὴν τε χώραν ἣν τοῖς συστρατευομένοις σφίσιν ὑπέσχηντο κατανεῖμαι τοῖς ἔξω τῆς ἡλικίας αὐτῶν οὖσιν, οὓς καὶ εὐθὺς διῆκαν. καὶ προσέτι οὗτος μὲν δύο τῷ Ἀντωνίῳ στρατόπεδα τῶν συνόντων οἱ συνέπεμψεν, ἐκεῖνος δὲ ἕτερα ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τότε ὄντων ἴσα ἀντιδώσειν αὐτῷ ἐπηγγέλματο.
 4 ταῦθ' οὕτω κατὰ μόνους συνθήμενοι καὶ γράψαντες καὶ κατασημνήμενοι, τὰ τε γραμματεῖα ἀλλήλοις ἀντέδοσαν, ἵν', ἃν τι παραβῇ, ἐξ αὐτῶν ἐλεγχθῇ, καὶ μετὰ τοῦτο Ἀντώνιος μὲν ἐς τὴν
 3 Ἀσίαν Καῖσαρ δὲ ἐς τὴν Ἰταλίαν ἀφωρμήθη. καὶ αὐτὸν ἡ νόσος ἐν τε τῇ πορείᾳ καὶ ἐν τῷ πλῶ ἰσχυρῶς ἐπέσεν, ὥστε καὶ θανάτου δόξαν τοῖς ἐν τῇ Ῥώμῃ παρασχεῖν. οὐ μὲντοι καὶ ὑπὸ τῆς ἀρρωστίας τοσοῦτον ὅσον ἐπὶ παρασκευῇ κακοῦ τινὸς χρονίζεν αὐτὸν ἐνόμιζον, καὶ τοῦτον πάνθ' ὅσα ἐνδέχέτο σφας παθεῖν ὑπειπόουν.
 2 καίτοι ἄλλα τε ἐπὶ τῇ νίκῃ πολλὰ αὐτοῖς ἐψηφίσαντο, ἅπερ πον καὶ τοῖς ἑτέροις ἄν, εἰ ἐκεκρατήκεσαν, ἐδέδοτο (ἐν γὰρ δὴ τοῖς τοιοῦτοις τό τε ἀπολωλὸς πάντες αἰὲ κατατρέχονσι καὶ τὸ κρατῆσαν τιμῶσιν), καὶ δὴ καὶ ἱερομηνίας ἐν ἅπαντι ὡς εἰπεῖν τῷ ἔτει καὶ ἄκοντες ἄγειν ἐγνώσαν. τοῦτο γὰρ σφίσιν ὁ Καῖσαρ ἐπὶ τῇ τῶν
 3 σφαγῶν τιμωρίᾳ ἀντικρὺς ποιῆσαι ἐκέλευσεν. χρονίζοντος δ' οὖν αὐτοῦ λόγοι τε παντοδαποὶ ἐθροϋλοῦντο καὶ παθήματα ἀπ' αὐτῶν παντοῖα συνέβαινον. τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ οἱ μὲν ὡς τέθηκε διεθρόουν, καὶ ἡδονὴν πολλοῖς ἐνέβαλλον, οἱ δὲ ὡς κακὸν τι βουλευόιντο,
 4 καὶ φόβον συγχροῖς ἐνεποίουν. καὶ διὰ τοῦτο οἱ μὲν τὰ σφέτερα συνέκρυπτον καὶ ἑαυτοὺς ἐν φυλακῇ ἐποιούντο, οἱ δὲ ὅπῃ ποτὲ ἀποδράσαιντο διεσκόπων. ἄλλοι, καὶ οἱ γε πλείους, οὐδ' ἐπινοῆσαι τι ὑπὸ τοῦ σφοδροῦ δέους δυνάμενοι, παρεσκευάζοντο ὡς καὶ πάν-
 5 τως ἀπολούμενοι. βραχὺ τέ τι καὶ κομιδῇ σμικρὸν τὸ θαρσεῖν ἦν· ἐκ γὰρ δὴ τῆς πρόσθεν πολλῆς καὶ ποικίλης καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν χρημάτων φθορᾶς οὐδὲν ὅ τι οὐχὶ καὶ τῶν ὁμοίων καὶ
 6 τῶν χειρόνων, ἅτε καὶ παντελῶς κεκρατημένοι, προσεδέχοντο. ὁθεν περ καὶ ὁ Καῖσαρ φοβηθεὶς μή τι ἄλλως τε καὶ τοῦ Λεπίδου παρόντος νεοχημώσωσιν, ἐπέστειλε τῇ γερονσίᾳ θαρσεῖν τε αὐτῇ παρανοῶν, καὶ προσυπισχυρόμενος πάντα καὶ πρῶως καὶ φιλανθρωπῶς κατὰ τὸν πατέρα ποιῆσειν.

4 τότε μὲν δὴ ταῦτ' ἐγένετο, τῷ δὲ ἐχομένῳ ἔτει ὀνόματι μὲν ὁ
 713 a. u. 713 τε Σεργίλιος ὁ Πούπλιος καὶ ὁ Ἀντώνιος ὁ Λούκιος, ἔργῳ δὲ οὗτός

τε καὶ ἡ Φουλβία ὑπάτευσαν· τοῦ τε γὰρ Καίσαρος πενθερὰ καὶ τοῦ Ἀντωνίου γυνὴ οὐσα τὸν τε Λέπιδον ὑπὸ νοθείας παρ' οὐδέν ἤγε καὶ αὐτὴ τὰ πράγματα διεχειρίζεν, ὥστε μήτε τὴν βουλὴν μήτε τὸν δῆμον ἄλλο τι παρὰ τὸ ἐκείνη δοκοῦν χρηματίζειν. τοῦ γοῦν 2 Λούκιου αὐτοῦ σπουδάζοντος ἐπινίκια τινῶν ἐν ταῖς Ἀλπεσιν οὐκ οὐντων, ὡς καὶ νικησαντός σφας, πέμψαι, τέως μὲν ἡ Φουλβία ἀντέλεγεν, οὐδεὶς οἱ συνεχώρησεν, ἐπεὶ δὲ ἐκείνη θεραπευθεῖσα ἐπέ- τρεψε, πάντες ἐψηφίσαντο, ὥστε τῷ μὲν λόγῳ τὸν Ἀντωνίου καθ' 3 ὧνπερ κεκρατηκέναι ἔλεγεν (οὔτε γὰρ ἔπραξέ τι νικητηρίων ἄξιον, οὐδ' ὅλως ἡγεμονίαν ἐν τοῖς χωρίοις ἐκείνοις ἔσχε), τῇ δ' ἀληθείᾳ τὴν Φουλβίαν καὶ τιμηθῆναι καὶ πομπεῦσαι. πολὺ γοῦν πλεῖον ἐκείνου, ἅτε καὶ ἀληθέστερον, ἐσεμνύνετο· τὸ γὰρ δοῦναί τι ἐξου- 4 σίαν τῆς τῶν νικητηρίων πέμψεως μεῖζον τοῦ διεορτάσαι αὐτὰ παρ' ἐτέρου λαβόντα ἦν. πλὴν γε ὅτι τὴν τε σκευὴν τὴν ἐπινίκιον ὁ Λούκιος ἐνεδύσατο καὶ τοῦ ἄρματος ἐπέβη, τὰ τε ἄλλα τὰ καθή- κοντα ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις ἔπραξεν, αὐτὴ ἡ Φουλβία τὴν πατήνυρον, ὑπηρετὴν ἐκείνῳ χωρμένην, ποιεῖν ἔδοξεν. ἤχθη δὲ ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ 5 ἔτους ἡμέρᾳ, καὶ ἐπὶ τε τούτῳ ὁ Λούκιος ἐξ ἴσου τῷ Μάρκῳ ἐσεμνύνετο, ὅτι ἐν τῇ νομηνίᾳ αὐτὴν, ἐν ᾗ ὑπατεύειν ἤρξατο, ἐπε- τέλεσεν· καὶ προσέτι καὶ ὑπὲρ ἐκείνου ἠγάλλετο, λέγων αὐτὸς μὲν ἐθελοντὴς τὰ τε τῆς πομπῆς κοσμήματα ἀποτεθεῖσθαι καὶ τὴν βουλὴν ἐν τῇ ἀγοραίῳ στολῇ ἡθροικῆναι, τὸν δὲ δὴ Μάρκον ἄκοντα αὐτὰ πεποιηκέναι. προσετίθει τε ὅτι ἐκείνῳ μὲν ἢ τις ἢ οὐδεὶς 6 στέφανος ἐδόθη, αὐτὸς δὲ ἄλλους τε καὶ παρὰ τοῦ δῆμον κατὰ φυλὴν, ὃ μηδενὶ τῶν προτέρων ἐγγόνει, διὰ τε τὴν Φουλβίαν καὶ διὰ τὰ χρήματα ἃ λάθρα τισὶν ἀνάλωσεν, ἔλαβεν.

ἐν δ' οὖν τῷ ἔτει τούτῳ ἐς τε τὴν Ῥώμην ὁ Καῖσαρ ἀφίκετο, 5 καὶ τὰ νομιζόμενα ἐπὶ τῇ νίκῃ ποιήσας πρὸς τε τὴν διοίκησιν καὶ πρὸς τὴν διαγωγὴν τῶν πραγμάτων ἐτόλπετο. ὃ τε γὰρ Λέπιδος, τὰ μὲν τῷ φόβῳ αὐτοῦ τὰ δὲ καὶ τῇ τῆς γνώμης ἀσθενείᾳ, οὐδὲν ἐνεωτέρισεν· καὶ ὁ Λούκιος ἢ τε Φουλβία, ὡς καὶ συγγενεῖς καὶ κοι- νωνοὶ τῆς ἡγεμονίας αὐτῶν ὄντες, ἡσυχασαν τὴν γε πρώτῃν. προῖόν· 2 τος γὰρ δὴ τοῦ χρόνον διηρέθησαν, οἱ μὲν ὅτι τοῦ μέρους τῆς τῶν ἀγρῶν νομῆς τοῦ τῷ Ἀντωνίῳ προσήκοντος οὐ μετέσχον, ὃ δὲ ὅτι τὰ στρατεύματα παρ' αὐτῶν οὐκ ἀντέλαβεν. καὶ τούτων ἢ τε συγγένεια αὐτῶν ἢ ἐκ τῆς ἐπιγαμίας διελύθη, καὶ πρὸς πόλεμον ἐμφανῇ προήχθησαν. ὃ γὰρ Καῖσαρ τὴν χαλεπότητα τῆς πενθερᾶς 3 μὴ φέρων (ἐκείνη γὰρ μᾶλλον ἢ τῷ Ἀντωνίῳ διαφέρεσθαι δοκεῖν

ἐβούλετο) τὴν θυγατέρα αὐτῆς ὡς καὶ παρθένον ἔτι οὖσαν, ὃ καὶ
 ὄρκῳ ἐπιστάσαστο, ἀπεπέμψατο, οὐκ ὀκνήσας οὔτε εἰ τοσοῦτον ἄλ-
 λως ἢ γυνὴ πεπαρθενεῦσθαι παρ' αὐτῷ χρόνον νομισθεῖη, οὔτε
 πρὸς τὴν παρασκευὴν τῶν ἐσομένων εἰ ἐκ πολλοῦ δόξειεν αὐτὸ
 4 προβεβουλευκέναι. γενομένου δὲ τούτου οὐδὲν ἔτι φίλιον ἐποιοῦν,
 ἀλλ' ὃ τε Λούκιος μετὰ τῆς Φουλβίας τῶν τε πραγμάτων, ὡς καὶ
 ὑπὲρ τοῦ Μάρκου τοῦτο δρῶν, ἀντελαμβάνετο καὶ οὐδενὸς αὐτῷ
 ὑφίετο (διὰ γὰρ τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν εὐσέβειαν καὶ ἐπωνυμίαν
 5 ἑαυτῷ Πίεταν ἐπέθετο), καὶ ὁ Καῖσαρ τὸν μὲν Μάρκον οὐδὲν δῆ-
 θεν ἡττιάτο, μὴ καὶ ἐκπολεμώσειεν αὐτὸν τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔθνη διέ-
 ποντα, ἐκείνοις δὲ δὴ καὶ ἐπεκάλει καὶ ἀντίπραττεν ὡς καὶ παρὰ
 τὴν γνώμην αὐτοῦ πάντα ποιοῦσι καὶ δυναστείας ἰδίας ἐπιθυμοῦσιν.
 6 ἦν δὲ ἐν τῇ κληρουχίᾳ ἀμφοτέροις ἢ πλείστη τῆς δυνάμεως
 ἑλπίς, καὶ διὰ τοῦθ' ὑπὲρ αὐτῆς πρῶτον ἀρξάμενοι διεφέροντο.
 ὃ τε γὰρ Καῖσαρ αὐτοὺς πᾶσι τοῖς τε ἑαυτῷ καὶ τοῖς τῷ Ἀντωνίῳ
 συστρατευσαμένοις ἡθέλεν αὐτὴν κατὰ τὰς συνθήκας τὰς μετὰ τὴν
 νίκην αὐτοῖς γενομένας, ὅπως ἐς εὐνοϊάν σφας ὑπαγάγῃται, ποιή-
 2 σασθαι· καὶ ἐκεῖνοι τὴν τε ἐπιβάλλουσιν τοῖς σφετέροις κληρουχῇ-
 σαι καὶ τὰς πόλεις αὐτοὶ ἀποικίσαι ἤξιον, ἵνα τὴν ἰσχὺν αὐτῶν
 σφετερίσωνται. καὶ γὰρ ἐτοιμότατον ἀμφοτέροις ἐδόκει εἶναι τὰ
 τῶν ἀόπλων τοῖς συμπολεμήσασιν χαρίσασθαι. ὡς γοῦν παρὰ τὴν
 δόξαν αὐτῶν πολλὴ ταραχὴ ἐγένετο καὶ τὸ πρᾶγμα ἐς πόλεμον
 3 προήγετο (πᾶσαν γὰρ κατ' ἀρχὰς τὴν Ἰταλίαν, πλὴν εἴ τί τις
 τῶν ἐστρατευμένων ἐν δωρεῇς μέρει λαβὼν ἢ καὶ ἐκ τοῦ δημοσίου
 πριῶμενος εἶχε, μετὰ τε τῆς δουλείας καὶ μετὰ τῆς ἄλλης κατα-
 σκευῆς τοὺς δεσπότας ὁ Καῖσαρ ἀφῆρετο καὶ ἐκείνοις ἐδίδου, καὶ
 διὰ τοῦτο τῶν κτημάτων ἀποστεροῦμενοι δεινῶς πρὸς αὐτὸν ἡγα-
 4 νάκουν), μετεβόλοντο ἢ τε Φουλβία καὶ ὁ ὕπατος, πλείω δύνανται
 ἐν τοῖς ἐτέροις τοῖς ἀδικουμένοις σχήσειν ἐλπίσαντες, καὶ τῶν μὲν
 ληφθέντων τοὺς ἀγροὺς ἡμέλησαν, πρὸς δὲ ἐκείνους, αἵτε καὶ πλείο-
 ντας ὄντας καὶ ὀργὴν δικαίαν ὑπὲρ ὧν ἀπεστεροῦντο ποιουμένους,
 5 ἐτράποντο. καὶ τούτου ὑπολαμβάνοντες αὐτοὺς ὡς ἐκάστοις καὶ
 συνήροντο καὶ συνίστων, ὥστε καὶ τοὺς ἐν τῷ πρὶν τὸν Καῖσαρα
 φοβουμένους τότε προστατῶν ἐπιλαβομένους ἀναθαρσῆσαι καὶ μη-
 δενὸς ἔτι τῶν οἰκείων ἀφίεσθαι· καὶ γὰρ καὶ τῷ Μάρκῳ ταῦτα
 7 συνδοκεῖν ἐνόμιζον. τούτους τε οὖν ὃ τε Λούκιος καὶ ἡ Φουλβία
 προσεποιῶντο, καὶ τοῖς ἐτέροις τοῖς ἀμφὶ τὸν Καῖσαρα οὐδὲν προ-
 σέχρουν. οὐ γὰρ ὡς οὐ δέον αὐτοὺς κληρουχῆσαι τινα προεβάλλοντο,

5 4 3 αὐτῶν* 5 2 διέχοντα 6 3 1 τι om 4 1 μετε-
 βάλλοντο* 5 4 ἀφίεσθαι* 7 1 3 οὐ post ὡς om

ἀλλ' ἄρχουσιν αὐτοῖς τὰ τῶν ἀντιπολεμησάντων σφίσιν ἀπέβαινον, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ χωρία καὶ ἐπιπλα τὰ μὲν ἔτι τότε ὄντα τὰ δὲ 2 καὶ πεπραμένα ἀπεδείκνυσαν, ὧν τὰ μὲν αὐτὰ τῶν δὲ τὴν τιμὴν ἔφασκον αὐτοῖς δοθῆναι χρῆναι. εἰ δ' οὖν μηδὲ ταῦτα σφίσιν ἀρκέσειεν, ταῖς γε ἐκ τῆς Ἀσίας ἑλλήσι πάντας αὐτοὺς ἀνηγοῶντο. ὥστε ταχὺ ἐκ τούτων συνέβη Καίσαρα μὲν, ἅτε καὶ βία τῶν κεκτη- 3 μένων τι ἀφαιρούμενον καὶ πόρους ὑπὲρ αὐτῶν καὶ κινδύνους πᾶσιν ὁμοίως προσάγοντα, ἀμφοτέροις αὐτοῖς προσκροῦσαι, ἐκείνους δὲ δὴ, οἷα μήτε τι ἀποστεροῦντάς τινα καὶ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων σφίσι τὴν πλήρωσιν τῶν ἐπαγγελιῶν ἀμαχί τοῖς ληψομένοις αὐτὰ ὑποδεικνύντας, ἐκατέρους προσθέσθαι. ἔκ τε οὖν τούτων καὶ ἐκ 4 τοῦ λιμοῦ, ὃς τότε τῆς θαλάσσης τῆς μὲν κατὰ Σικελίαν ὑπὸ τοῦ Σέξτου τῆς δ' ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὑπὸ Γναίου Δομίτιου Ἀγροβαρβου κατεχομένης δεινῶς αὐτοὺς ἐπέσειεν, ἐν πολλῇ ἀμηχανίᾳ ὁ Καῖσαρ ἐγένετο. ὁ γὰρ Δομίτιος ἦν μὲν τῶν σφαγέων, ἐκ δὲ δὴ τῆς 5 μάχης τῆς πρὸς Φιλίπποις γενομένης διαφυγὼν ναυτικόν τι συνεκρότησε, καὶ τοῦ τε κόλπου χρόνον τινὰ ἐκράτησε καὶ τὰ τῶν ἐναντίων ἐπὶ πλεῖστον ἐφθειρεν.

ταῦτά τε οὖν τὸν Καίσαρα δεινῶς ἐλύπει, καὶ ὅτι ἐν ταῖς δια- 8 φοραῖς ταῖς πρὸς τοὺς βουλευτὰς καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν πλῆθος τὸ τοὺς ἀγροὺς κεκτημένον τοῖς ἐστρατευμένοις συμβαινούσαις (πλεῖσται δὲ δὴ ἅτε καὶ ὑπὲρ τῶν μεγίστων ἀγωνιζομένοις σφίσιν ἐγένοντο) οὐδετέροις ἀκινδύνως προσετίθετο. ἀμφοτέροις μὲν γὰρ ἀδύνατον 2 ἦν αὐτῷ χαρῆσθαι· οἱ μὲν γὰρ ὑβρίζουσιν οἱ δ' ἀπαθεῖς εἶναι, καὶ οἱ μὲν καὶ τὰ ἀλλότρια λαβεῖν οἱ δὲ τὰ ἑαυτῶν ἔχειν ἠθέλον. δόσεις δὲ δὴ τὰ τούτων ἢ τὰ ἐκείνων, ὥς που καὶ ἡραγκάζετο, προέλοιτο, τοῖς ἑτέροις ἀπήχθετο, καὶ οὐ τοσαύτης γε χάριτος ἔξ ὧν ὑπόρχει τιςί, ὅσης ὀργῆς ἔξ ὧν μὴ συνεχώρει, ἐτύγχανεν· οἱ μὲν 3 γὰρ ὥς καὶ ὀφειλόμενά σφισι πάντα τὰ διδόμενα λαμβάνοντες ἐν οὐδεμιᾷ αὐτὰ εὐεργεσίᾳ ἐτίθεντο, οἱ δὲ ὥς καὶ τῶν οἰκεῶν στερισκόμενοι ἐχαλέπαινον. καὶ ἐκ τούτου διετέλει ἢ τοῦτοις ἢ ἐκείνοις προσκροῦων καὶ τότε μὲν ὥς φιλόδημος τότε δὲ ὥς φιλοστρατιώτης ἐγκαλούμενος. καὶ διὰ ταῦτα ἐπειδὴ μήτε τι ἤνυε, καὶ προσέτι 4 καὶ ἔξ αὐτῶν τῶν ἔργων ἔμαθεν ὅτι οὐδὲν τὰ ὅπλα πρὸς τὸ τοὺς ἀδικουμένους εὐνοϊκῶς οἱ ἔχειν ἐδύνατο, ἀλλ' ἀπολέσθαι μὲν πᾶν τὸ μὴ ὑπεῖχον δι' αὐτῶν οἷόν τε ἦν, ἀναγκασθῆναι δέ τινα φιλεῖν ὃν μὴ βούλεται ἀδύνατον ὑπάρχει, οὕτω δὴ καὶ ἄκων ὑποκατέκλινε, καὶ οὐκέτι οὕτε τῶν βουλευτῶν τι ἀφείλετο (πρότερον γὰρ καὶ τὰ 5

2 1 τὰ δὲ om
γινόμενα

3 3 αὐτὰς*
4 4 τινα δὲ

8 1 2 πρὸς τε τοὺς?*
5 1 οὐδέ*

3 2 διδ.]

- ἐκείνων πάντα κατανεῖμαι ἡξίον, διερωτῶν σφᾶς “πόθεν οὖν τὰ γέγραμμεν τοῖς ἐστρατευμένοις ἀποδώσομεν;” ὥσπερ τινὸς αὐτῷ πολεμεῖν ἢ καὶ τοσαυτὰ σφίσιν ὑπισχνεῖσθαι κεκελευκότος), τῶν τε ἄλλων ὅσα ἢ γυναῖκες ἐς τὰς προῖκας ἐντετιμημένα ἢ καὶ ἕτεροί τινες ἐλάττω τῆς κατ’ ἄνδρα τοῖς ἐστρατευμένοις διδομένης γῆς
- 9 ἐκέκτηντο, ἀπέσχετο. προαχθέντος δὲ τούτου ἢ μὲν γερονσία καὶ οἱ ἄλλοι οἱ μηδενὸς στερόμενοι πρώως πῶς πρὸς αὐτὸν ἔσχον, οἱ δὲ ἐστρατευμένοι τὴν τε φειδῶ καὶ τὴν τιμὴν τὴν ἐς ἐκείνους ἀτιμίαν τε ἅμα καὶ ζημίαν ἑαυτῶν, ὥς καὶ ἐλάττω ληφρομένων, νομίζοντες εἶναι ἐδυσχέραινον, καὶ τῶν τε ἐξαυτοτάραχον καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπιτηδείως τε τῷ Καίσαρι ἐχόντων καὶ θορυβεῖν αὐτοὺς κωλύόντων συχνοὺς ἀπέκτειναν, αὐτόν τε ἐκείνον παρ’ ὀλίγον ἦλθον ἀποχρήσασθαι, πᾶσαν αὐτάρκη πρόφασιν τῆς ὀργῆς ποιοῦμενοι.
- 3 καὶ οὐ πρότερόν γε ἐπαύσαντο χαλεπαίνοντες πρὶν τοῖς τε συγγενέσι σφῶν καὶ τοῖς τῶν ἐν ταῖς μάχαις πεσόντων πατράσι καὶ παισὶ τὴν χώραν, ὅσην τινὲς αὐτῶν εἶχον, ἀφεθῆναι. ἐκ δὲ τούτου τὰ μὲν τῶν στρατιωτῶν ἐπιτηδαιότερά οἱ αὖθις ἐγένετο, ὁ δὲ δῆμιος
- 4 κατ’ αὐτὸ δὴ τοῦτο πάλιν ἠγανάκτει. καὶ ἐς τε χεῖρας αὐτοῖς ῥῆσαν καὶ μάχαι σφῶν συνεχεῖς ἐγένοντο, ὥστε καὶ τιτρώσκεισθαι καὶ ἀποθνήσκειν παρ’ ἀμφοτέρων ὁμοίως πολλούς. οἱ μὲν γὰρ δὴ τῇ τε τῶν ὅπλων πυρασκενῇ καὶ τῇ τῶν πολέμων ἐμπειρίᾳ, οἱ δὲ τῷ τε πλήθει καὶ τῷ ἀπὸ τῶν τεχνῶν αὐτοὺς βάλλειν ἐπεκράτουσιν, ὥστε
- 5 καὶ οἰκίας διὰ τοῦτο συχνὰς καταπρησθῆναι, καὶ τὸ ἐνοίκιον τοῖς μὲν ἐν τῷ ἄστει μέχρι πεντακοσίων δραχμῶν οἰκοῦσι πᾶν, τοῖς δ’ ἐν τῇ λοιπῇ Ἰταλίᾳ κατὰ τὸ τέταρτον ἐνιαυτοῦ ἐνὸς ἀνεθῆναι. ἐν πάσαις γὰρ δὴ ταῖς πόλεσιν ὁμοίως, ὅπῃ ποτὲ συντύχοιεν ἀλλήλοις, ἐμάχοντο.
- 10 ὥς οὖν ταῦτά τε οὕτως ἐγένετο, καὶ στρατιῶται ἐς Ἰβηρίαν ὑπὸ τοῦ Καίσαρος προπεμφθέντες θόρυβόν τέ τινα ἐν Πλακεντίᾳ ἐποίησαν, καὶ οὐ πρότερον πρὶν χορήματα παρὰ τῶν ἐπιχωρίων λαβεῖν κατέστησαν, καὶ προσέει καὶ ὑπὸ τοῦ Καλήνου τοῦ τε Ἐντιδίου τὴν Γαλατίαν τὴν ὑπὲρ τὰς Ἀλπεῖς ἐχόντων ἐκωλύθησαν
- 2 ὑπερβαλεῖν αὐτάς, ἐφοβήθη τε ὁ Καῖσαρ μὴ καὶ σφαλῇ τι, καὶ καταλλαγῆναι τῇ τε Φονσίᾳ καὶ τῷ ὑπάτῳ ἠθέλησεν. ἐπειδὴ τε οὐδὲν ἰδίᾳ καὶ καθ’ ἑαυτὸν προσπέμπτων σφίσιν ἐπείραινεν, ἐπὶ τοὺς ἐστρατευμένους ὥρμησε καὶ δι’ αὐτῶν τὰς συναλλαγὰς ἐπραττεν.
- 3 ἐκείνοι δὲ τούτοις ἐπαιρόμενοι καὶ τοὺς στερουμένους τῆς χώρας προσποιοῦμενοι, Λούκιος μὲν πανταχόσε συνιστάς τε αὐτοὺς καὶ

ἀπὸ τοῦ Καίσαρος ἀποσπῶν περιήει, Φονβία δὲ τό τε Πραιέστε
κατέλαβε καὶ προσεταιριστοὺς βουλευτάς τε καὶ ἱππέας ἔχουσα τά
τε ἄλλα πάντα μετ' αὐτῶν ἐβουλευέτο, καὶ τὰς παραγγέλσεις ὡς
ἐκασταχόσε ἐχορὴν ἐπεμπεν. καὶ τί ταῦτα θαυμάσειεν ἂν τις, ὅποτε ⁴
καὶ Ξίφος παρεξώννυτο καὶ συνθήματα τοῖς στρατιώταις ἐδίδου,
ἐδημηγόρει τε ἐν αὐτοῖς πολλάκις; ὥστε καὶ ἐκεῖνα τῷ Καίσαρι
προσίστασθαι. οὐ μέντοι ἔχων ὅπως αὐτοὺς καταλέσῃ (οὐ γὰρ ¹¹
μόνον τῇ δυνάμει ἀλλὰ καὶ τῇ παρὰ τῶν ἄλλων ἐννοία πολὺ αὐ-
τῶν ἡλαττοῦτο· αὐτὸς μὲν γὰρ πολλοὺς ἐλύπει, ἐκεῖνοι δὲ πάντας
ἐπήλιζον) πολλάκις μὲν σφας ἰδίᾳ διὰ τῶν φίλων ἐς τὰς καταλ-
αγὰς προεκαλέσατο, ὡς δ' οὐδὲν ἦντεν, ἐκ τῶν ἐστρατευμένων
πρόσβεις πρὸς αὐτοὺς ἀπέστειλεν. μάλιστα μὲν γὰρ τεύξεσθαι τε ²
αὐτῶν καὶ τὰ παρόντα καταστήσεσθαι ἔς τε τὸ ἔπειτα ἀντισχύσειν
ἐκ τούτου ἡλπισεν· ἂν δὲ δὴ καὶ διαμάχῃ σφῶν, τὴν γοῦν αἰτίαν
τῆς διαφορᾶς οὐκ αὐτὸς ἀλλ' ἐκείνους ἔξιν ἐνόμισεν. ὁ καὶ ἐγένετο. ³
ἐπειδὴ γὰρ οὐδὲν οὐδὲ διὰ τῶν στρατιωτῶν ἐπέθανε, βουλευτάς
ἔστειλε, τὰς τε συνθήκας σφίσι τὰς πρὸς τὸν Ἀντώνιον αὐτῷ γενο-
μένας ἐκρήκας καὶ δικαστὰς τῶν διαφορῶν δῆθεν αὐτοὺς ποιήσας.
ὡς δ' οὐδὲν οὐδὲ τότε ἐπράχθη (καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τοῦτο μὲν πολλὰ ⁴
καὶ ὅσα ὁ Καῖσαρ οὐκ ἔμελλε ποιήσειν ἀντιπροτεινόντο, τοῦτο δὲ
πάνθ' ὅσα ἐποίουν, ἐκ τῆς τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Μάρκου ἐντολῆς
πράττειν ἔλεγον), οὕτω δὴ πρὸς τοὺς ἐστρατευμένους αὖθις ἀπέ-
κλινεν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὴν Ρώμην ἐκεῖνοι πλῆθει πολλῇ, ὡς ¹²
καὶ τῷ δήμῳ τῇ τε βουλῇ κοινωσόμενοί τι, συνελθόντες τούτων
μὲν οὐδὲν ἐφρόντισαν, ἀθροισθέντες δ' ἐς τὸ Καπιτώλιον τὰς τε
συνθήκας, ἃς ὁ τε Ἀντώνιος καὶ ὁ Καῖσαρ ἐπεποίηρτο, ἀναγνώ-
σθηκαὶ σφισιν ἐκέλευσαν, καὶ ἐκείνας τε ἐπεκύρωσαν, καὶ περὶ ὧν
διεφέροντο ἑαυτοὺς δικαστὰς γενέσθαι ἐψηφίσαντο. καὶ ταῦτά τε ²
ἐς δέλτους γράψαντες καὶ κατασημηνάμενοι ταῖς ἀειπαρθένοις φυ-
λάττειν ἔδωκαν, καὶ τῷ μὲν Καίσαρι παρόντι, τοῖς δὲ ἐτέροις διὰ
πρεσβείας, ἐς Γαβίους ἐν ὅτῃ τινὶ ἡμέρᾳ πρὸς τὴν δίκην ἀπαν-
τῆσαι προσέταξαν. ἐπειδὴ τε ὁ μὲν Καῖσαρ ἔτοιμος διαδικασθῆναι ³
ἐγένετο, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέσχοντο μὲν ἀφίξεσθαι οὐκ ἦλθον δέ, φοβη-
θέντες ἢ καὶ ἀπαξιώσαντες (διέσχωπτον γοῦν σφᾶς, ἄλλα τε καὶ
βουλὴν καλιγάταν ἀπὸ τῆς τῶν στρατιωτικῶν ὑποδημάτων χρήσεως
ἀποκαλοῦντες), τοῦ τε Λουκίου καὶ τῆς Φονβίας ὡς καὶ ἀδικούν-
των τι κατεψηφίσαντο καὶ τὰ τοῦ Καίσαρος ἐπρόσβενσαν. καὶ ⁴
τούτου πολλάκις αὖθις βουλευσάμενοι τὸν τε πόλεμον αὖθις ἀνείλonto

10 3 4 προσηταιριστο τοὺς*
π. πάλιν? cf. c. 9 3

12 3 4 καλίγαν

2 4 π. αὐθις]

καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν οὐχ ἡσυχῇ ἡτοιμάζοντο. τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ χρήματα ἀπανταχόθεν καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν ἤθροισαν· τὰ γὰρ ἀναθήματα, ὅσα γε καὶ ἐξαργυρισθῆναι ἐδύνατο, τὰ τε ἐν τῇ ἄλλῃ Ἰταλίᾳ τῇ ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ αὐτῶν οὖση καὶ τὰ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ ἀνακείμενα καθεύλον. καὶ αὐτοῖς καὶ ἐκ τῆς Γαλατίας τῆς τογάτης, ἥ καὶ ἐς τὸν τῆς Ἰταλίας ἥδη νομόν, ὥστε μηδένα ἄλλον προσάσει τῆς ἐνταῦθα ἀρχῆς στρατιώτας ἐντὸς τῶν Ἀλπεων τρέφειν, ἐσεγγράπτο, καὶ χρήματα καὶ στρατιῶται ἦλθον.

13 ὁ τε οὖν Καῖσαρ πυρεσκευάζετο, καὶ ἡ Φονλαία καὶ ὁ Λούκιος τὰ τε πρόσφορα ἐπορίζοντο καὶ τὰς δυνάμεις συνεκρότου. κὰν τούτῳ καὶ ἀντεπρεσβέοντο καὶ διέπεμπον ἐκασταχόσε καὶ στρατιώτας καὶ στρατιώρχους ἐκάτεροι, καὶ τὰ μὲν προκατελάμβανον τῶν δ' ἀπεκρούοντο. καὶ αὐτῶν ἐγὼ τὰ μὲν πολλά, καὶ ἐν οἷς οὔτε τι μέγα οὐτ' ἀξιόλογον ἐπράχθη, παρήσω, τὰ δὲ δὴ λόγον μάλιστα ἄξια συντόμως διηγήσομαι.

2 ὁ Καῖσαρ ἐπὶ Νουρσίαν ἐς τοὺς Σαβίνους στρατεύσας τὴν μὲν φρουρὰν τὴν προκαθημένην σφῶν ἐτρέψατο, τῆς δὲ δὴ πόλεως ὑπὸ Τισιῆρον Γάλλον ἀπεκρούσθη. μεταστὰς οὖν ἐς τὴν Ὀμβρικήν 3 Σεντινάτας ἐπολιόρχησε μὲν, οὐ μέντοι καὶ εἶλεν αὐτούς· τοῦ γὰρ Λουκίου ἐν τούτῳ τὸ μὲν πρῶτον στρατιώτας λάθρα κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην πρόφασιν ἐς τὴν Ῥώμην πρὸς τοὺς φίλους πέμψαντος, ἔπειτα δὲ καὶ αὐτοῦ ἐξαίφνης ἐπελθόντος, καὶ τό τε ἱππικὸν ἀπαντήσαν οἱ κρατήσαντος καὶ τοὺς πεζοὺς ἐς τὸ τεῖχος κατα-

4 ρύξαντος, καὶ τούτου καὶ τὸ ἄστυ, συνεπιθεμένων τοῖς ἔνδοθεν ἀμνημονίοις τῶν προαφικμένων, λαβόντος (οὔτε γὰρ ὁ Λέπιδος ὁ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ ἐπιτετραμμένος ἀντέπραξέ τι ὑπὸ τῆς ἐμφύτου νωθείας, οὔτε ὁ Σεργίλιος ὁ ὑπατος ἡσυχαιτερός πως ὦν), πυθόμενος ταῦθ' ὁ Καῖσαρ τοῖς μὲν Σεντινάταις Κύντον Σαλβιδιῆρον

5 Ῥούφον παρακατέλιπεν, αὐτὸς δὲ πρὸς τὴν Ῥώμην ὤρμησεν. μαθὼν οὖν τοῦτο ὁ Λούκιος προὔπεξῃλθε, διαπραξάμενος ψηφισθῆναι οἱ ὥς ἐπὶ πολέμῳ τινὶ ἐκστρατεῦσαι· καὶ ἐν γε τῇ στρατιωτικῇ σκευῇ ἐδημηγόρησεν, ὃ μηδεὶς ἄλλος ἐπεποιήκει. καὶ οὕτως ὁ Καῖσαρ ἀμαχί τε ἐς τὸ ἄστυ ἐσεδέχθη, καὶ ἐπειδὴ ἐπιδιώξας αὐτὸν οὐ κατέλαβεν, ἀνέστρεψε, καὶ φρουρὰν τῆς πόλεως ἀκριβεστέραν

6 ἐποίησατο. κὰν τούτῳ ὁ Ῥούφος, ὥς τάχιστα ἐκείνός τε ἀπὸ τῶν Σεντινατῶν ἀπεχώρησε καὶ Γάιος Φούριος ὁ τὸ τεῖχος φρουρῶν ἐπέξῃλθεν ἐπὶ πολὺ διώκων αὐτόν, προσέβαλέ τε ἀπροσδοκῆτοις τοῖς ἔνδοξοις, καὶ ἐλὼν τὴν πόλιν διήρπασε καὶ κατέκαυσεν. Νουρσίνοι δὲ ἐς μὲν ὁμολογίαν μηδὲν κακὸν παθόντες ἦλθον, ἐπεὶ

μέντοι τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς τὸν Καίσαρά σφισι γενομένην
πεσόντας θάψαντες ἐπέγραψαν τοῖς μνημείοις αὐτῶν ὅτι ὑπὲρ τῆς
ἐλευθερίας ἀγωνιζόμενοι ἐτελεύτησαν, παμπόλλοις χορήμασιν ἐζημιώ-
θησαν, ὥστε καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἅμα πᾶσαν ἐκλιπεῖν.

καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἔπραττον, ὁ δὲ δὴ Λούκιος ὡς τότε ἐκ τῆς 14
Ῥώμης ἀπῆρεν, ὥρμησε μὲν ἐς τὴν Γαλατίαν, εἰσρχθεὶς δὲ τῆς ὁδοῦ
πρὸς Περουσίαν Τυρσηνίδα πόλιν ἀπετράπετο· καὶ αὐτὸν ἐνταῦθα
πρότερον μὲν οἱ ὑπαρχοὶ τοῦ Καίσαρος, ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος
ἀπολαβόντες ἐπολιόρκουν. χρονίου δὲ δὴ τῆς προσεδρείας σφίσιν 2
γενομένης (τό τε γὰρ χωρίον τῇ τε φύσει κατεργρόν ἐστι καὶ τοῖς
ἐπιτηδείοις ἱκανῶς παρεσκευάστο, καὶ ἱππεῖς προεκπεμφθέντες ὑπ'
αὐτοῦ, πρὶν παντελῶς περιστοιχισθῆναι, δεινῶς σφᾶς ἐλέπονν, καὶ
προσέει καὶ ἕτεροι πολλοὶ σπονδῇ ἄλλος ἄλλοθεν ἐπήμυνον αὐτῷ)
πολλὰ μὲν πρὸς τούτους ὡς ἐκάστον πολλὰ δὲ καὶ πρὸς τοῖς τέ- 3
λειον ἐπράχθη, μέχρις οὗ καίτοι πλεονεκτοῦντες τὰ πλείω οἱ περὶ
τὸν Λούκιον ὅμως ὑπὸ λιμοῦ ἐάλωσαν. καὶ αὐτὸς μὲν ἄλλοι τέ-
τινες ἄδειαν εὗροντο, οἱ δὲ δὴ πλείους τῶν τε βουλευτῶν καὶ τῶν
ἱππέων ἐφθάρησαν. καὶ λόγος γε ἔχει ὅτι οὐδ' ἀπλῶς τοῦτο ἔπα- 4
θον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν βωμὸν τὸν τῷ Καίσαρι τῷ προτέρῳ ὡσιωμένον
ἀχθέντες ἱππεῖς τε τριακόσιοι καὶ βουλευταὶ ἄλλοι τε καὶ ὁ Κα-
ρούτιος ὁ Τιβέριος, ὅς ποτε ἐν τῇ δημαρχίᾳ τὸ πλῆθος τῷ Καί-
σαρι τῷ Ὀκταβιανῷ ἤθροισεν, ἐτύθησαν. τῶν δὲ Περουσιῶν καὶ 5
τῶν ἄλλων τῶν ἐκεῖ ἀλόντων οἱ πλείους ἀπώλοντο, καὶ ἡ πόλις
αὐτῇ, πλὴν τοῦ ἡφαιστείου τοῦ τε τῆς Ἥρας ἔδους, πᾶσα κατε-
καύθη. τοῦτο δὲ (ἐσιώθη γὰρ πως κατὰ τύχην) ἀνέχθη τε ἐς τὴν 6
Ῥώμην ἐξ ὀψεως ὀνείρου ἦν ὁ Καῖσαρ εἶδεν, καὶ παρέσχε καὶ τῇ
πόλει πρὸς τῶν βουλευμένων συνοικισθῆναι, πλὴν ὅτι τῆς χώρας
οὐδὲν ὑπὲρ ἐπτά καὶ ἥμισυ σταδίους ἐκτήσαντο.

ἐκείνης δ' οὖν ἐπὶ τε Γναίου Καλαίνου δεύτερον καὶ ἐπ' Ἀσι- 15
νίου Πωλλίωνος ὑπάτων ἀλοῦσης καὶ τάλλα τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, τὰ ^{α. u.} 714
μὲν βία τὰ δὲ ἐθελοντί, τῷ Καίσαρι προσεχώρησεν· καὶ διὰ τοῦθ'
ἢ τε Φουλαία πρὸς τὸν ἄνδρα μετὰ τῶν τέκνων ἀπέδρα, καὶ τῶν 2
ἄλλων τῶν πρώτων συγγροὶ οἱ μὲν πρὸς ἐκεῖνον οἱ δὲ καὶ πρὸς τὸν
Σέξτον ἐς τὴν Σικελίαν ἀπεχώρησαν. ἢ τε Ἰουλίᾳ ἢ τῶν Ἀντωνίων
μήτηρ τὸ μὲν πρῶτον ἐνταῦθα ἦλθε, καὶ πάνν φιλικῶς ἐπὶ τοῦ
Σέξτον ὑπεδέχθη, ἔπειτα δὲ πρὸς τὸν υἱὸν τὸν Μάρκον ὑπ' αὐτοῦ
ἐπέμφθη, λόγους τέ οἱ ὑπὲρ φιλίας καὶ πρέσβειας ἄγονσα. μετὰ 3
τούτων τῶν τότε πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐκχωρησάντων

καὶ Κλαύδιος Τιβέριος Νέρωνι ἔφηνεν. φρουρὰν γὰρ τινα ἐν τῇ Καμπανίᾳ εἶχε, καὶ ἐπειδὴ καθυπέροτρα τὰ τοῦ Καίσαρος ἐγένετο, ἀπῆρε σὺν τε τῇ γυναικὶ Λιβία Δρουσίλλῃ καὶ σὺν τῷ νιῷ Τι-
 4 βερίῳ Κλαυδίῳ Νέρωνι, ὥστε καὶ τοῦτο ἐν τοῖς παραδοξοτάτοις συμβῆναι· ἢ τε γὰρ Λιβία αὕτη ἢ τὸν Καίσαρα τότε φρυγούσα μετὰ ταῦτα αὐτῷ ἐγγήματο, καὶ ὁ Τιβέριος οὗτος ὁ σὺν τοῖς το-
 κεῦσι τότε ἐκδράς τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν αὐτοῦ διεδέξατο.

16 ταῦτα μὲν οὖν ὕστερον ἐγένετο· τότε δὲ τὴν τε εἰρηρικὴν ἐσθλότητα οἱ ἐν τῇ Ρώμῃ ὄντες ἀνέλαβον (ἐκδεδυκότες γὰρ αὐτὴν ἄνευ ψη-
 φίσματος ἀνάγκῃ τοῦ δήμου ἦσαν) καὶ αὐτοὶ τε ἐώρταζον, καὶ τὸν Καίσαρα ἐν τε στολῇ ἐπιρικῇ ἐς τὸ ἄστυ ἐσεκόμισαν καὶ δαφνίνῳ στεφάνῳ ἐτίμησαν, ὥσθ' ὁσάκις οἱ τὰ νικητήρια πέμπαντες εἰώ-
 2 θεσαν αὐτῷ χρῆσθαι, καὶ ἐκείνόν οἱ κοσμεῖσθαι. Καῖσαρ δέ, ἐπειδὴ τὰ τε ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κατεργαστο καὶ ὁ κόλπος ὁ Ἰόνιος ἡλευθέρωτο (ὁ γὰρ Δομίτιος, ἀπογόνος μηκέτι καθ' ἑαυτὸν ἰσχύσειν, ἀπέπλευσε πρὸς τὸν Ἀντώνιον), παρεσκευάζετο μὲν ὡς ἐπὶ τὸν Σέξτον ὁρμή-
 σων, ἀσθόμενος δὲ τὴν τε δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ὅτι τῷ Ἀντωνίῳ διὰ τε τῆς μητρὸς καὶ διὰ τῶν πρέσβων ἐκεκοινολόγητο, ἔδεισε
 3 μὴ καὶ ἀμφοῖν ἅμα πολέμῳ, καὶ τὸν Σέξτον ὡς καὶ πιστότερον ἢ καὶ ἰσχυρότερον τοῦ Ἀντωνίου προτιμῆσας τὴν τε μητέρα αὐτῷ Μουκίαν ἐπεμψε, καὶ τὴν τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Δουκίου Σκριβωνίου Αἰβωνος ἀδελφὴν ἐγγίμην, εἰ πως ἐκ τε τῆς ἐδεργείας καὶ ἐκ τῆς συγγενείας φίλον αὐτὸν ποιήσαιο.

17 ὁ γὰρ Σέξτος ὡς τότε ἐκ τῆς Ἰβηρίας κατὰ τὰς πρὸς τὸν Αἰπιδὸν συνθήκας ἀπηλλάγη καὶ μετὰ τοῦτο ναύαρχος οὐ πολλῷ ὕστερον κατέστη, τῆς μὲν ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Καίσαρος παρελύθη, τοῦ δὲ δὴ ναυτικοῦ καὶ ὡς ἀντεχόμενος ἐτόλμησε μὲν ἐς τὴν Ἰταλίαν πλεῦσαι, ἐπικρατούντων δὲ ἤδη τῶν ἀμφὶ τὸν Καίσαρα αὐτῆς,
 2 μαθὼν ὅτι ἐν τοῖς σφαγεῦσι τοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔάλωκε, τῆς μὲν ἡπείρου ἀπέσχετο, κατὰ δὲ δὴ τὰς νήσους περιπλέων τὰ τε γινόμενα ἐκαρᾷ καὶ τὴν τροφὴν οὐκ ἔξ ἀδικημάτων ἐπορεύετο· αἶτε γὰρ μὴ μετεσχηκὼς τοῦ φόνου, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος
 3 ἥλπιζε καταχθῆσεσθαι. ἐπεὶ μέντοι καὶ ἐν τῷ λευκώματι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξετέθη καὶ ἔγνω καὶ ἐπ' αὐτῷ ἐπικεκρηγμένον, ἀπέρνω τε τὴν δι' αὐτοῦ κάθοδον καὶ πρὸς πόλεμον ἡτοιμάζετο· ναυπηγίαν τε γὰρ τριηρῶν ἐποιεῖτο καὶ τοὺς αὐτομολοῦντας ἐδέχετο, τοὺς τε καταπονητιστὰς προσηταιρίζετο καὶ τοὺς ἐκλίπτοντας ὑπελάμβανεν.
 4 καὶ τούτων ἐν ὀλίγῳ τε ἰσχυρὸς ἐγένετο καὶ τῆς πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ

θαλάσσης ἐκράτησεν, ἔς τε τοὺς λιμένας αὐτῆς ἀπέβαινε καὶ τὰ πλοῖα ἀπέσπα, ἄρπαγὰς τε ἐποιεῖτο. προχωρούντων δὲ αὐτῷ τῶν πραγμάτων ὥστε καὶ στρατιώτας καὶ χρήματα ἀπ' αὐτῶν πορίζειν, ἐς Σικελίαν ἔπλευσε, καὶ Μύλας μὲν τὴν τε Τυνδαρίδα ἡμαχί κατέσχε, τῆς δὲ Μεσσήνης ὑπὸ Πομπηίου Βιδυρνικοῦ τοῦ τότε τῆς Σικελίας ἄρχοντος ἀπεκρούσθη. οὐ μέντοι καὶ παντελῶς αὐτῆς 5 ἀπέστη, ἀλλὰ τὴν τε χώραν κατατρέχων καὶ τὴν ἐσκομιδὴν τῶν ἐπιτηδείων κωλύων, τῶν τε προσβοηθησάντων σφίσι τοὺς μὲν φόβῳ μὴ καὶ τὰ αὐτὰ πάθωσι, τοὺς δὲ καὶ ἔξ ἐνέδρας τινὸς κακώσει προσθήμενος, τὸν τε ταμίαν σὺν τοῖς χρήμασι προσεποιήσατο, καὶ τέλος καὶ τὴν Μεσσήνην τὸν τε Βιδυρνικὸν ὥς καὶ ἀπὸ τῆς ἴσης οἱ ἄρξοντα καὶ ὁμολογίαν ἔλαβεν. καὶ τοῦτον μὲν οὐδὲν τότε γε 6 κακὸν ἐργάσατο, ἐκείνους δὲ τὰ τε ὅπλα καὶ τὰ χρήματα ἀφείλετο. καὶ μετὰ τοῦτο τὰς τε Συρακούσας καὶ ἄλλας τινὰς πόλεις ἐπηγάγετο, καὶ στρατιώτας τε ἀπ' αὐτῶν πλείους καὶ ναυτικὸν ἰσχυρότατον συνήγαγεν· καὶ τινα αὐτῷ δύναμιν καὶ Κύντος Κορνονφίκιος ἐκ τῆς Ἀφρικῆς ἐπεμψεν.

καὶ ὁ μὲν οὕτως ἠῤῥετο, Καῖσαρ δὲ τέως μὲν οὐδεμίαν ἐπι- 18 στροφὴν αὐτοῦ τῇ τε ἐκείνου καταφρονήσει καὶ τῇ τῶν ἐν χειρὶν ἀσχολίᾳ ποιεῖσάτο· ἐπεὶ δ' ὑπὸ τε τοῦ λιμοῦ φθορὰ πολλὴ ἐν τῷ ἄστει ἐγένετο καὶ ὁ Σέξτος καὶ τῆς Ἰταλίας ἐπείρασεν, οὕτω δὴ ναυτικὸν τέ τι κατασκευάζεσθαι ἠῤῥετο, καὶ τὸν Ροῦφον τὸν Σαλβιδίηρον σὺν δυνάμει πολλῇ ἐς Ῥήγιον προέπεμψεν. καὶ ὅς ἐκ μὲν 2 τῆς Ἰταλίας τὸν Σέξτον ἀπεώσατο, ἀναχωρήσαντος δὲ αὐτοῦ ἐς τὴν Σικελίαν δευμάτινα πλοῖα κατὰ τοὺς ἐν τῷ ὠκεανῷ πλείοντας ἐκποιῆσαι ἐπεχείρησεν, ἔνδοθεν μὲν ῥάβδοις αὐτὰ κούφαις διαλαμβάνων, ἔξωθεν δὲ βοὸς δέσμα ὠμὸν ἐς ἀσπίδος κυκλοτεροῦς τρόπον περιτείνων. ὥς δὲ γέλωτά τε ὠφλίσκακε καὶ κινδυνεύσειν, εἰ πειρα- 3 θεῖη αὐτοῖς διὰ τοῦ πορθμοῦ χρήσασθαι, ἐπίστευσεν, ἐκείνων μὲν ἀφείτο, τῷ δὲ δὴ ναυτικῷ τῷ κατασκευασθέντι τε καὶ ἐλθόντι ἐπετόλμησε μὲν διαπλεῦσαι, οὐκ ἠδυνήθη δέ· τό τε γὰρ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τῶν νεῶν αὐτοῦ πολὺ τῆς τῶν ἐναντίων καὶ ἐμπειρίας καὶ τόλμης ἡλαττώθη. αὐτόπτης οὖν τῆς ναυμαχίας ὁ Καῖσαρ 4 γενόμενος (κατὰ γὰρ τὴν στρατείαν αὐτοῦ τὴν ἐς τὴν Μακεδονίαν ταῦθ' οὕτως ἐπράχθη) χαλεπῶς ἤνεγκε, καὶ μάλιστα ὅτι τότε πρῶτον συμβαλὼν ἦν τῆτο. καὶ διὰ τοῦτο κατὰ μὲν τὸ ἰσχυρὸν οὐκέτι, καίτοι τοῦ πλείονος ναυτικοῦ σωθέντος οἱ, περραιωθῆναι ἐτόλμησεν· λάθρα δὲ πολλάκις ἐπιχειρήσας ὥς πάντως, ἂν τῆς νήσου ἐπιβῇ, 5

- πολὸν τῷ πεζῷ κρατήσων, ἔπειθ' ὥς οὐδέν, ἅτε καὶ ἰσχυρᾶς πανταχόθεν φυλακῆς αὐτοῦ οὔσης, ἐπέραινεν, τῇ μὲν Σικελίᾳ ἄλλους τινὰς ἐφεδρεῖν προσέταξεν, αὐτὸς δὲ πρὸς τε τὸν Ἀντώνιον ἐς τὸ Βρεντέσιον ἀφίκετο, κἀντεῦθεν τῇ τῶν νεῶν βοήθειᾳ τὸν Ἰόνιον
- 19 διέβαλεν. γενομένου δὲ τούτου τὴν τε νῆσον πᾶσαν ὁ Σέξτος κατέσχε, καὶ τὸν Βιθυνικὸν ὥς καὶ ἐπιβουλεύσαντα αὐτῷ ἀπέκτεινε, θέας τε ἐπινικίους ἤγαγε, καὶ ναυμαχίαν τῶν αἰχμαλώτων ἐν τῷ πορθμῷ παρ' αὐτὸ τὸ Ῥήγιον, ὥστε καὶ τοὺς ἐναντίους ὁρᾶν, ἐποίησε, πλοιαριά τινα ξύλινα πρὸς ἕτερα βύρσινα ἐς τὸν τοῦ Ρούφου κατά-
- 2 γελων συμβαλόν. καὶ μετὰ τοῦτο ναῦς τε πλείους ἐναντηγῆσατο καὶ τῆς περὶ τὴν θαλάσσης ἐκράτησε, δόξαν τέ τινα καὶ φρόνημα ὡς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος παῖς ὢν, ὅτι πάσης ποτὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῆς θαλάσσης ἤρξε, προσέθετο. ταῦτα μὲν, ἕως ἔτι τὰ τε τοῦ Κασίου
- 3 καὶ τὰ τοῦ Βρούτου συνειστῆκει, ἔπραξεν· φθαρόντων δὲ ἐκείνων ἄλλοι τε πρὸς αὐτὸν συγκατέφθγον καὶ ὁ Στάτιος ὁ Λούκιος. καὶ αὐτὸν τὰ μὲν πρῶτα ἀσμένως ἐδέξατο (καὶ γὰρ τὴν δύναμιν ἧς ἤρχεν ἐπηγάγετο), ἔπειτα δὲ καὶ δραστήριον καὶ φρονηματώδη ἰδὼν
- 4 ὄντα ἀπέκτεινεν, ἔγκλημα αὐτῷ προδοσίας ἐπενεγκών. καὶ τούτου τό τε ἐκείνου ναυτικὸν καὶ τὸ τῶν δούλων τῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας ἀφικνουμένων πληθὺς προσλαβὼν πάμπολον ἡῤῥήθη· τοσοῦτοι γὰρ δὴ ἡῤτομόλουν ὥστε καὶ τὰς ἀειπαρθένους κατ' ἱερῶν εὔξασθαι ἐπισχεθῆναι σφῶν τὰς αὐτομολίας.
- 20 διὰ τε οὖν ταῦτα καὶ διὰ τὸ τοὺς φεύγοντας αὐτὸν ὑποδέχεσθαι τὴν τε τοῦ Ἀντωνίου φιλίαν πράττειν καὶ τῆς Ἰταλίας πολλὰ πορθεῖν, καταλλαγῆναι οἱ ὁ Καῖσαρ ἐπεθύμησεν· διαμαρτῶν δὲ τούτου ἐκείνῳ μὲν Μάρκον Θερράνιον Ἀγρίππαν πολεμῆσαι ἐκέ-
- 2 λευσεν, αὐτὸς δὲ ἐς Γαλατίαν ἀπῆρεν. μαθὼν οὖν τοῦτο ὁ Σέξτος ἐτήρησε τὸν Ἀγρίππαν περὶ τὰ ἀπολλώνεια ἔχοντα· ἐστρατήγει γὰρ, καὶ ἄλλα τε πολλά, ἅτε καὶ πάνν φίλος ὢν τῷ Καίσαρι, ἐλαμπρόνατο, καὶ τὴν ἵπποδρομίαν ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐποίησε, τῇ τε Τροίᾳ καλουμένην διὰ τῶν εὐγενῶν παίδων ἐξανρώθη. ταῦτ' οὖν αὐτοῦ πρῶτοντος ἐπεραιώθη τε ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐνέμεινεν ἐν αὐτῇ λεηλατῶν, μέχρις οὗ ἐκεῖνος ἀφίκετο· τότε γὰρ φρουρὰν ἐν χωρίοις
- 3 τισὶ καταλιπὼν ἀνέπλευσεν. ὁ δὲ δὴ Καῖσαρ τὴν Γαλατίαν πρότερον μὲν δι' ἐτέρων, ὥσπερ εἴρηται, καταλαβεῖν ἐπεχείρησε, μὴ δυνηθεὶς δὲ διὰ τὸν Καλῆρον καὶ διὰ τοὺς ἄλλους τοὺς τὰ τοῦ Ἀντωνίου πράττοντας αὐτὸς τότε κατέσχε, τὸν τε Καλῆρον τεθνηκότα νόσῳ εὐρὼν καὶ τὸ στράτευμα αὐτοῦ ἀκονιτὶ προσδέμενος.

κάν τούτω τὸν Λέπιδον ἀγανακτοῦντα τῇ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπιβαλ- 4
 λούσης αὐτῷ στερήσει ἰδὼν ἐς τὴν Ἀφρικὴν ἐπεμψεν, ἵν' ὥς παρ'
 ἑαυτοῦ μόνον αὐτήν, ἀλλ' οὐ καὶ παρὰ τοῦ Ἀντωνίου λαβὼν οὐ-
 χειότερόν οἱ προσφέρηται.

δύο μὲν δὴ ἔθνη τοῖς Ῥωμαίοις ἐν τῇ Λιβύῃ ἐκείνῃ, ὥσπερ 21
 εἶπον, ἦν· ἥρχον δὲ πρὸ τῆς τῶν τριῶν ἀνδρῶν συνωμοσίας τοῦ
 μὲν Νομιδικοῦ Τίτος Σέξτιος, τοῦ δὲ ἑτέρου ὃ τε Κορνονφίκιος
 καὶ Δέκιμος Λαίλιος, ὁ μὲν τὰ τοῦ Ἀντωνίου, οἱ δὲ τὰ τοῦ Καί-
 σαρρος φρονοῦντες. καὶ τῶς μὲν ὁ Σέξτιος ἀνέμενεν ὡς καὶ ἐκείνων 2
 (πολὺ γὰρ πλείω δύναμιν εἶχον) ἐς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐσβαλούντων,
 καὶ παρεσκευάζετο ὡς καὶ ἐνταῦθα αὐτοὺς ἀμυνόμενος· ἐπεὶ δὲ
 διέμελλον, κατεφρόνησέ τε αὐτῶν, καὶ προσεπαρθεῖς ὑπὸ τε βοδῶς
 φθελγυμένης, ὡς φασίν, ἀνδροπύην φωνῇ καὶ κελυσάσης αὐτῷ
 τῶν προκειμένων ἔχεσθαι, καὶ ἔξ ἐννυρίου δι' οὗ ταῦρός τις κατο- 3
 ρωρηγμένος ἐν τῇ πόλει Τούκκῃ παρηγεῖναι οἱ ἔδοξε τὴν κεφαλὴν
 αὐτοῦ ἀνελέσθαι καὶ ἐπὶ κάμακος, ὡς καὶ ἐκ τούτου νικήσουσι,
 περιφέρειν, οὐκ ἐμέλλησεν, ἄλλως τε καὶ ὅτι τὸν ταῦρον ἐν τῷ χω-
 ρῷ ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιον εἶναι ἔφη εὔρεν, ἀλλ' αὐτὸς ἐς τὴν Ἀφρικὴν
 προενέβαλεν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον τό τε Ἀδρύμνητον καὶ ἄλλ' ἄττα 4
 χωρία, ἀνεπίστοις σφίσι προσπεσών, κατέσχε· ἔπειτα δὲ ἀφνλάκ-
 τως δι' αὐτὸ τοῦτ' ἔχων ἐλογίσθη τε ὑπὸ τοῦ ταμίου, καὶ πολὺν
 μέρος τοῦ στρατοῦ ἀποβαλὼν ἐς τὴν Νομιδίαν ἀνεχώρησεν. καὶ
 ἔτιχε γὰρ ἄνευ τῆς τοῦ ταύρου κεφαλῆς δυστηγῆσας, τὴν τε ἦτταν
 ἐς τοῦτο ἀνέφερε, καὶ παρεσκευάζετο ὡς καὶ αὖθις στρατεύσων.
 κὴν τούτῳ φθάσαντες οἱ ἐναντίοι ἀντεσέβαλον ἐς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ· 5
 καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Κίριαν ἐπολιόρχουν, ὁ δὲ δὴ ταμίης ἐπ' ἐκείνον
 σὺν τοῖς ἱππεῦσιν ὤρμησε, καὶ τισιν ἱππομαχίαις κρατήσας τὸν
 συνταμίαν προσεποιήσατο. πρᾶχθέντων δὲ τούτων ὁ Σέξτιος ρεαλι-
 τινὰ ἐπικουρίαν προσλαβὼν ἀνεκινδύνευσεν, καὶ τὸν τε ταμίαν ἀν-
 τενίκησε καὶ τὸν Λαίλιον κατατρέχοντα τὴν χώραν ἐς τὸ ἔρημα
 κατέκλεισεν. τὸν τε Κορνονφίκιον ἐπαμνυόντα ἀπατήσας ὡς καὶ 6
 ἐαλωκότος ἐκείνου καὶ ἐς ἀθρυμίαν ἐμβυλὼν ἤττησε, καὶ αὐτόν τε
 ἐν τῇ μάχῃ ἀπέκτεινε καὶ τὸν Λαίλιον ἐπέξελεθόντα ὡς καὶ κατὰ
 νότον σφίσι προσπεσοῦμενον. πρᾶξας δὲ ταῦτα τὴν τε Ἀφρικὴν 22
 κατέσχε καὶ ἑκατέρου τοῦ ἔθνους ἀδεῶς ἥρχε, μέχρις οὗ ὁ Καῖσαρ
 ἐκ τῶν συνθηκῶν τῶν πρὸς τε τὸν Ἀντώνιον καὶ πρὸς τὸν Λέπιδον
 οἱ γενομένων τὴν ἀρχὴν αὐτῶν λαβὼν Γαίον σφίσι Φουφίκιον Φάγ-
 γωνα προσέταξεν· τότε γὰρ ἐκὼν δὴ τῶν ἐθνῶν ἔξέστη. ὡς μέντοι 2

ἢ τε μάχῃ ἢ κατὰ τὸν Βροῦτον τὸν τε Κάσσιον ἐγένετο, καὶ ὁ
Καῖσαρ ὃς τε Ἀντώνιος τὰ τε ἄλλα ἀνεδάσαντο, καὶ τῆς Αἰβύης
Καῖσαρ μὲν τὴν Νομιδίαν Ἀντώνιος δὲ τὴν Ἀφρικὴν ἔλαβεν (ὁ
γὰρ Λέπιδος ἐν τοῖς τρισὶν ὀνόματι μόνον, ὥσπερ εἶπον, ἦρχε, καὶ
3 πολλάκις γε οὐδὲ τοῦτο ἐν τοῖς γράμμασι προσεγεγράφετο), ὥς οὖν
ταῦτά τε οὕτως ἐγένετο καὶ ἡ Φουλζία τὴν Ἀφρικὴν αὐτῷ παρα-
λαβεῖν ἐκέλευσεν (ἐν γὰρ τῇ Αἰβύῃ καὶ τότε ἔτι, πρόφασιν μὲν
διὰ τὸν χειμῶνα, ἔργῳ δὲ εὖ εἰδὼς ὅτι νεωτερισθήσοιτό τι, ἐνδιέ-
τριψε), τὸν μὲν Φάγγωνα οὐκ ἔπεισε τῆς χώρας ἐκστῆναι, τοὺς δὲ
ἐπιχωρίους ἀχθομένους οἱ (ἐν τε γὰρ τῷ μισθοφορικῷ ἐστράτευσ-
πολλοὶ γὰρ καὶ τῶν τοιούτων ἐς τὸ βουλευτήριον, ὥσπερ εἴρηται
4 μοι, κατελέχετο· καὶ κακῶς αὐτῶν ἦρχε) προσηταιρίσατο. γενο-
μένου δὲ τούτου ὁ Φάγγων ἐς τὴν Νομιδίαν ἀνεχώρησε, καὶ τοὺς
τε Κιρισιόους καταφρονήσαντας αὐτοῦ πρὸς τὰ παρόντα κακῶς
μετεχειρίσατο, καὶ Ἀραβίωνά τινα δυναστεύοντα ἐν τοῖς προσοικοῦσί
σφισι βαρβάροις, καὶ πρότερον μὲν τῷ Αἰλίῳ συναράμενον ὕστε-
ρον δὲ τῷ Σεξτίῳ προσθέμενον, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἐπειδὴ οἱ
5 μὴ ἠθέλησε συμμαχεῖν. καταφρονῶντα τε αὐτὸν πρὸς τὸν Σεξτίον
ἐξαιτήσας καὶ μὴ λαβὼν ὀργὴν τε ἐποίησατο, καὶ ἐς τὴν Ἀφρικὴν
ἐμβαλὼν τῆς μὲν χώρας τι ἐκάκωσεν, ἀντιστρατοπεδευσασμένου δὲ
αὐτῷ τοῦ Σεξτίου μάχαις βραχείαις μὲν πολλαῖς δ' οὖν ἡττήθη,
6 καὶ διὰ τοῦτ' ἐς τὴν Νομιδίαν αὐτῷς ἀνεκομίσθη. καὶ αὐτῷ ὁ
Σεξτίος ἀντεπελθὼν ἐλπίδα μὲν ὥς καὶ διὰ βραχείας τῇ τοῦ Ἀρα-
βίωνος μάλιστα ἵππεϊ νικήσων ἔσχεν, ὑποτοπήσας δὲ τι καὶ δολο-
φονήσας ἐκείνον οὐδὲν ἔτι τότε γ' ἐπραῖξεν· οἱ γὰρ ἵππεῖς χαλεπῶς
ἐπὶ τῷ ὀλέθρῳ αὐτοῦ σχόντες ἐγκατέλιπον αὐτόν, καὶ οἱ γε πλείους
23 σφίων τὰ τοῦ Φάγγωνος ἀνθελλοντο. ἀλλ' ἐν μὲν τῷ παρόντι φι-
λίαν, ὥς καὶ τῆς προσφάσεώς σφισι τοῦ πολέμου ὑπέξηρημένης,
συνέθεντο· μετὰ δὲ ταῦτα τηρήσας ὁ Φάγγων τὸν Σεξτίον ἀδεῶς
2 ἐπὶ τῶν σπονδῶν ἔχοντα ἐς τὴν Ἀφρικὴν ἐσέβαλεν. κἀνταῦθα
συμμίζαντες ἀλλήλοις τὸ μὲν πρῶτον καὶ ἐνίκησαν ἀμφοτέρω καὶ
ἡττήθησαν (ὁ μὲν γὰρ τῷ ἱπικῷ τῷ Νομιδικῷ, ὁ δὲ τῇ ἀσπίδι
τῇ πολιτικῇ ἐκράτησεν), ὥστε καὶ τὰ στρατόπεδα αὐτοὺς τὰ ἀλλή-
λων διαρπάσαι, μηδὲν μηδετέρους περὶ τῶν συστρατιωτῶν εἰδότας·
3 ὥς δ' ἐπαναχωροῦντες ἦσαν τὸ γεγονός, ἐς χεῖρας αὐτῶν ἦλθον,
καὶ τροπῆς τῶν Νομάδων γενομένης ὁ Φάγγων τότε μὲν ἐς τὰ ὄρη
ἀνέφυγε, τῆς δὲ νυκτὸς βουβαλίδων διαδραμυνσῶν φήθη τε τὴν
4 πολέμιαν ἵππον παρεῖναι καὶ ἑαυτὸν κατεχρήσατο. καὶ οὕτως ὁ

Σέξτιος τὰ μὲν ἄλλα ἀπόνως ἔλαβε, Ζάμην δὲ ἐπὶ πλείστον ἀντισχοῦσαν λιμῶ κατεστρέψατο. καὶ τούτου ἀμφοτέρων αὖθις τῶν ἔθνων ἠγείτο, μέχρις οὗ ὃ Ἀέπιδος ἐπέμψθη· ἐκεῖν γάρ, ὡς καὶ 5 τῷ Ἀντωνίῳ συνδοκοῦν, ἢ καὶ ὅτι ταῖς δυνάμεσι πολλὸν αὐτοῦ ἡλατοῦτο, οὐδὲν ἀντέπραξεν, ἀλλ' ὡς καὶ ἑαυτοῦ χάριν τὴν ἀνάγκην τιθέμενος ἡσύχαζεν. καὶ οὕτως ὃ Ἀέπιδος ἀμφοτέρω τὰ ἔθνη κατέσχευε.

ταῦτα μὲν οὕτως ἐγένετο, κατὰ δὲ δὴ τοὺς αὐτοὺς τούτους 24 χρόνους, μετὰ τὴν μάχην τὴν πρὸς τοῖς Φιλιπποῖς συμβᾶσαν, ὃ Ἀντώνιος ὁ Μάρκος ἔς τε τὴν Ἀσίαν τὴν ἡπειρον ἦλθε, κάρταυθα τὰ μὲν αὐτὸς περιιών, ἐς δὲ τὰ ἄλλους πέμπων, τὰς τε πόλεις ἡγευρολόγει καὶ τὰς δυναστείας ἐπίπρασκεν. κὰν τούτῳ τῆς Κλεο- 2 πάτρας ἐν Κιλικίᾳ οἱ ὀφθείσης ξερασθεῖς οὐκέτ' οὐδεμίαν τοῦ καλοῦ φροσιδ' ἐποίησατο, ἀλλὰ τῇ τε Αἰγυπτίᾳ ἐδοῦλεν καὶ τῷ ἐκεῖνης ἔρωτι ἐσχόλαζεν. καὶ ἄλλα τε διὰ τοῦτο πολλὰ καὶ ἄτοπα ἔπραξε, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ἀρτεμισίου ἀποστασας ἀπέκτεινεν. καὶ τέλος Πλόγκον μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ τῷ ἔθναι, 3 Σάξαν δὲ ἐν τῇ Συρίᾳ καταλιπὼν ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπῆγεν. ὅθεν περ καὶ τὰ μάλιστα ἄλλα τε ταραχώδη πολλὰ ἐπεγένετο, ὥστε καὶ τοὺς Ἀραδίους τοὺς νησιώτας μὴδ' ὑπακοῦσαι τι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ πρὸς σφᾶς ἐπὶ χρήματα πεμφθεῖσι, καὶ προσέτι καὶ φθεῖραι τινὰς αὐτῶν, καὶ οἱ Πάρθοι καὶ πρὶν κινούμενοι, τότε δὴ καὶ μᾶλλον 4 τοῖς Ῥωμαίοις ἐπέθεντο. ἦγον δὲ αὐτοὺς Λαβιῆρος καὶ Πάκορος, οὗτος μὲν Ὀρώδου τοῦ βασιλέως, ἐκεῖνος δὲ τοῦ Λαβιῆρου τοῦ Τίτου παῖς ὢν. ἦλθε δὲ ὧδε ἐς τοὺς Πάρθους, καὶ τὰδε σὺν τῷ Πακόρῳ ἔπραξεν. ἐνέγκανε μὲν τῷ τε Κασσίῳ καὶ τῷ Βρούτῳ 5 συμμαχῶν, πεμφθεῖς δὲ πρὸς τὸν Ὀρώδην πρὸ τῆς μάχης ὅπως τινὰ βοήθειαν λάβῃ, σιγρὸν ὑπ' αὐτοῦ χρόνον διετρίβη περιορώμενος, κατοκνοῦντος μὲν συνθέσθαι οἱ, δεδιότος δὲ ἀπαρνήσασθαι. καὶ μετὰ τοῦτο ὡς ἢ τε ἀγγελία τῆς ἡττης ἀφίκετο καὶ οἱ κρατή- 6 σαντες ἐδόχουν μηδενὸς τῶν ἀντιπολεμησάντων σφίσι φείσεσθαι, κατέμεινε παρὰ τοῖς βαρβάροις, τὸν μετ' αὐτῶν βίον πρὸ τοῦ οἴκοι ὀλέθρου προτιμήσας. οὗτος οὖν ὁ Λαβιῆρος ἐπειδὴ τάχιστα τὴν τε ἔκλυσιν τοῦ Ἀντωνίου καὶ τὸν ἔρωτα τὴν τε ἐς τὴν Αἴγυπτον ὁδὸν ἤσθετο, ἔπεισε τὸν Πάρθον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπιχειρῆσαι. τὰ 7 τε γὰρ στρατεύματα αὐτῶν τὰ μὲν παντελῶς ἐφθάρθαι τὰ δὲ κεκακῶσθαι, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐν στάσει τε εἶναι καὶ πολεμήσειν αὖθις ἔφη· καὶ τούτου παρήνεσεν αὐτῷ τὴν τε Συρίαν καὶ τὰ ὅμορα αὐτῇ καταστρέφασθαι, ἐν ᾧ Καῖσαρ μὲν ἐν τε τῇ Ἰταλίᾳ 8 καὶ ἐν τῇ περὶ τὸν Σέξτον ἀσχολία διῆγεν, Ἀντώνιος δὲ ἐν τῇ

Αἰγύπτῳ ἦρα. ἡγεμόν θ' ὑπέσχετο τοῦ πολέμου γενήσεσθαι, καὶ
 πολλὰ καὶ κατὰ τοῦτο τῶν ἔθνων, ἅτε καὶ ἄλλοτρίως τοῖς Ῥωμαίοις
 25 διὰ τὴν συνεχῆ κακώσιν ἔχοντα, μεταστήσιν ἐπηγγέλματο. τοιαῦτ'
 οὖν εἰπὼν, καὶ πείσας αὐτὸν πολεμῆσαι, καὶ δύναμιν πολλὴν καὶ
 τὸν νῆον αὐτοῦ τὸν Πάρορον ἐπειράπη, καὶ μετ' αὐτῶν ἕς τε τὴν
 Φοινίκην ἐνέβαλε, καὶ πρὸς τὴν Ἀπάμειαν προσελάσας τοῦ μὲν
 2 τείχεος ἀπεκρούσθη, τοὺς δὲ ἐν τῇ χώρᾳ φρουροὺς ἐθελοντὰς προ-
 σέθεντο. ἐκ γὰρ τῶν τῷ τε Κασσίῳ καὶ τῷ Βροῦτῳ συνεστρατευ-
 μένων ἦσαν· ἕς τε γὰρ τὰ ἑαυτοῦ στρατόπεδα Ἀντώνιος αὐτοὺς
 κατέταξε, καὶ τότε τὴν Συρίαν ὡς καὶ ἐμπείρως αὐτῆς ἔχοντας
 φρουρεῖν ἐκέλευσεν. τούτους τε οὖν ὁ Λαβιῆνος ῥαδίως ὡς καὶ
 συνήθεις οἱ ὄντας, πλὴν τοῦ Σάξου τοῦ τότε αὐτῶν ἡγούμενον,
 3 ἐσπετερίσατο (ἐκεῖνος γὰρ καὶ ἀδελφὸς τοῦ στρατιάρχου ὦν καὶ
 ταμιεύων μόνος αὐτῷ οὐ προσεχώρησε), καὶ τὸν Σάξαν τὸν ἄρχοντα
 μάχῃ τε ἐκ παρατάξεως καὶ τῷ πλήθει καὶ τῇ ἀρετῇ τῶν ἱππέων
 ἐνίκησε, καὶ μετὰ τοῦτο ἐκδράντα νυκτὸς ἐκ τῆς ταφρείας ἐπεδίωξεν·
 ὁ γὰρ Σάξας φοβηθεὶς μὴ καὶ οἱ συνόντες οἱ τὰ τοῦ Λαβιῆνου,
 4 ὑπαγομένον σφᾶς διὰ βιβλίων τινῶν ἂ ἐς τὸ στρατόπεδον ἐσετόξενε,
 φρονήσῳσιν, ἔφηνεν. καταλαβὼν οὖν αὐτοὺς ὁ Λαβιῆνος τοὺς μὲν
 πλείους ἔφθειρε, τοῦ δὲ δὴ Σάξου ἕς Ἀντιόχειαν διαφυγόντος τὴν
 τε Ἀπάμειαν, οὐδὲν ἔτι ὡς καὶ τεθνεώτος αὐτοῦ ἀντάρασας, ἔλαβε,
 καὶ μετὰ τοῦτο καὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἐκλειφθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ πα-
 ρεστήσατο, καὶ τέλος καὶ αὐτὸν ἐκείνον ἐς Κιλικίαν φυγόντα ἐπι-
 26 διώξας καὶ συλλαβὼν ἀπέκτεινεν. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ ὁ μὲν
 Πάρορος τὴν Συρίαν χειροῦτο, καὶ πᾶσαν γε αὐτὴν πλὴν Τύρου
 κατεστρέψατο· ταύτην γὰρ οἱ τε Ῥωμαῖοι οἱ περιλιπεῖς καὶ οἱ ἐπι-
 2 χώριοι οἱ ὁμοφρονοῦντές σφισι προκατέλαβον, καὶ οὐτ' ἀναπεισθῆ-
 ναι οὔτε βιασθῆναι (ναντικὸν γὰρ οὐδὲν εἶχεν) ἠδυνήθησαν. οὗτοι
 μὲν οὖν ἀνάλωτοι ἔμειναν· τὰ δ' ἄλλα ὁ Πάρορος λαβὼν ἐς Πα-
 λαιστίνην ἐσέβαλε, καὶ τὸν τε Ὑρκανόν, ὃς τότε τὰ πράγματα αὐτῶν
 παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἐπιτραπείς εἶχεν, ἔπανσε, καὶ τὸν Ἀριστόβουλον
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἄρχοντα κατὰ τὸ ἐκείνων ἔθος ἀντικατέστησεν.
 3 ὁ δὲ δὴ Λαβιῆνος ἐν τούτῳ τὴν τε Κιλικίαν κατέσχε, καὶ τῆς
 Ἀσίας τὰς ἡπειρώτιδας πόλεις (ὁ γὰρ Πλόγκος φοβηθεὶς αὐτὸν ἐς
 τὰς νήσους ἐπεραιώθη) παρεστήσατο πλὴν Στρατονικείας, τὰ μὲν
 πλεῖστα ἄνευ πολέμου, Μύλασα δὲ καὶ Ἀλάβανδα διὰ κινδύνου
 4 ἐλόν. οὗτοι γὰρ ἐδέξαντο μὲν παρ' αὐτοῦ φρουροὺς, φονεύσαντες
 δὲ αὐτοὺς ἐν ἐορτῇ τινὶ ἀπέστησαν· καὶ διὰ τοῦτο τοὺς μὲν Ἀλα-

βανδέας αὐτὸς λαβὼν ἐκόλασε, τὰ δὲ δὴ Μύλασα ἐκλειψθέντα κατέσκαψεν. τῇ γὰρ Στρατονικείᾳ πολλὸν μὲν προσήδρευσε χρόνον, οὐδένα δὲ αὐτὴν τρόπον ἐλεῖν ἠδυνήθη.

καὶ ὁ μὲν χρήματά τε ἐπὶ τούτοις ἐπράσσετο καὶ τὰ ἱερὰ ἐσύλα, 5 αὐτοκράτορά τε αὐτὸν καὶ Παρθικὸν γε ἐκ τοῦ ἐναντιωτάτου τοῖς Ῥωμαίοις ἔθους ὠνόμαζεν· οὗς γὰρ κατ' αὐτῶν ἐπῆγεν, ἀπὸ τούτων ἑαυτὸν, ὥς καὶ ἐκείνους ἀλλ' οὐ τοὺς πολίτας νικῶν, ἐπεκάλει. Ἀντώνιος δὲ ἐπυνθάνετο μὲν καὶ ταῦτα ὥσπερ πον καὶ τὰ ἄλλα 27 τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ δρώμενα (οὐδὲν γὰρ αὐτῶν τὸ παρόπαν ἡγνόει), οὐ μέντοι καὶ κατὰ καιρὸν οὐδετέροις ἤμυνεν, ἀλλ' ὑπὸ τε τοῦ ἔρωτος καὶ ὑπὸ τῆς μέθης οὔτε τῶν συμμάχων τι οὔτε τῶν πολεμίων ἐφρόντισεν. τέως μὲν γὰρ κάτω τε ἐτέτακτο καὶ τῶν πρω- 2 τείων ἐφίετο, ἐντόνως τοῖς πράγμασι προσεῖχεν· ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ κράτει ἐγένετο, οὐκέτι οὐδενὸς αὐτῶν ἀκριβῶς ἐπεμελήθη, ἀλλὰ τῇ τε Κλεοπάτρᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις Αἰγυπτίοις συνετρέφα, μέχρις οὗ παντελῶς κατελύθη. ὅπερ δ' οὐν ποτὲ ἀναγκασθεὶς ἐξαναστῆναι 3 ἤπλευσε μὲν πρὸς τὴν Τύρον ὥς καὶ βοηθήσων σφίσιν, ἰδὼν δὲ δὴ τὰ ἄλλα προκατελημμένα ἐγκατέλειπεν αὐτούς, πρόφασιν τὸν τοῦ Σέξτου πόλεμον ποιησάμενος· καίτοι καὶ τῆς πρὸς ἐκεῖνον βραδυτήτος τὰ τῶν Πάρθων σκηπτόμενος προεβάλλετο. καὶ οὕτως 4 οὔτε τοῖς συμμάχοις διὰ τὸν Σέξτον δῆθεν οὔτε τῇ Ἰταλίᾳ δι' ἐκείνους ἐπέκούρησεν, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἡπειρον μέχρι τῆς Ἀσίας παρακομισθεὶς ἐς τὴν Ἑλλάδα διέβαλε, κἀνταῦθα τῇ τε μητρὶ καὶ τῇ γυναικὶ συμμίζας τὸν τε Καῖσαρα πολέμιον ἐποίησατο καὶ τῷ Σέξτῳ φίλιαν ἐσπίεσατο. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὴν Ἰταλίαν περικω- 5 θεὶς Σειφοῦντα μὲν ἔσχε, Βρεντέσιον δὲ μὴ ἐθελήσαν οἱ προσχωρῆσαι ἐπολιόρκει.

πράσσοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα ὁ Καῖσαρ τὰς τε δυνάμεις (ἐκ 28 γὰρ τῆς Γαλατίας ἤδη παρῆν) ἤθροισε, καὶ Πούπλιον μὲν Σεργίλιον Ρούλλον πρὸς Βρεντέσιον, Ἀγρίππαν δὲ ἐπὶ Σειφοῦντα ἐπεμψεν· καὶ οὗτος μὲν βία τὴν πόλιν εἴλε, τῷ δὲ δὴ Σεργιλίῳ ὁ Ἀντώνιος ἐξαίφνης προσπεσὼν πολλοὺς μὲν ἐφθειρε πολλοὺς δὲ καὶ παρεστή- 2 σατο. συνερωγόντων τε οὖν αὐτῶν ἐς τὸν πόλεμον, καὶ διαπεμ- 2 πόντων πρὸς τε τὰς πόλεις καὶ πρὸς τοὺς ἐστρατευμένους, ὁπόθεν τινὰ ὠφέλειαν προσλήψεσθαι ἐνόμιζον, ἥ τε ἄλλη Ἰταλία αὐθις ἐταράσσετο καὶ ἡ Ῥώμη ὅτι μάλιστα, καὶ οἱ μὲν ἤδη πρὸς ἐκάτερον μεθίσταντο, οἱ δὲ ἔμελλον. μετεώρων δὲ αὐτῶν τε ἐκείνων καὶ τῶν συμπολεμησόντων σφίσιν ὄντων, ἡ Φουβία ἐν Σικυῶνι, ἐν ἣ

27 3 4 ἐκείνους

28 2 5 μετεώρων τε αὐτῶν τε καὶ ἐκ. καὶ*

- 3 ἦν, ἐτελεύτησεν. καὶ αὐτίαν μὲν ὁ Ἀντώνιος τοῦ θανάτου αὐτῆς
 πρὸς τε τὸν τῆς Κλεοπάτρας ἔρωτα καὶ πρὸς τὴν ἐκείνης ἀσέλγειαν
 ἔσχεν· ὥς δ' οὖν τοῦτο ἠγγέλθη, τὰ τε ὅπλα ἀμφότεροι κατέθετο
 καὶ συνηλλάγησαν, εἴτ' οὖν ὄντως ἐκπολεμούμενοι πρότερον ὑπὸ
 τῆς Φουλκίας, εἴτε καὶ πρόφασιν τὸν θάνατον αὐτῆς πρὸς τὸ παρ'
 4 Ἀλλήλων δέος, ὥς γε καὶ ἀντιπάλους καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς
 ἐλπίδας ἔχοντες, ποιησάμενοι. κὰν τούτῳ Καῖσαρ μὲν Σαρδῶ τε
 καὶ Δελμυτίαν τὴν τε Ἰβηρίαν καὶ τὴν Γαλατίαν, Ἀντώνιος δὲ
 τὰλλα πάντα τὰ ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον, τὰ τε ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ τὰ ἐν
 τῇ Ἀσίᾳ τοῖς Ῥωμαίοις ὄντα, ἀπέλαχεν· τὰ τε γὰρ ἐν τῇ Αἰβή
 ἔθνη ὁ Λέπιδος καὶ τὴν Σικελίαν ὁ Σέξτος εἶχεν.
- 29 τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν οὕτως αὖθις διεδάσαντο, τὸν δὲ δὴ πόλεμον
 τὸν πρὸς τὸν Σέξτον ἐκοινώσαντο, καίτοι τοῦ Ἀντωνίου ὄρκους
 2 πρὸς αὐτὸν δι' ἀγγέλων ἐπὶ τῷ Καίσαρι πεποιημένον. καὶ διὰ
 τοῦτο γε οὐχ ἥμισυ ὁ Καῖσαρ ὑπέμεινε πάντας μὲν τοὺς ἐν τῷ
 πολέμῳ τῷ κατὰ τὸν Λούκιον τὸν τοῦ Ἀντωνίου ἀδελφὸν μετα-
 στάντας πρὸς αὐτόν, καὶ ἔξ αὐτῶν γε τῶν σφαγῶν ἔστιν οὓς
 ὄντας, ἄλλους τε καὶ τὸν Δομίτιον, πάντας δὲ καὶ τοὺς ἐκτεθέντας
 ἐν τοῖς λευκώμασιν, ἧ καὶ ἄλλως πως τῷ τε Βρούτῳ καὶ τῷ Κασσίου
 συμπολεμήσαντας καὶ μετὰ τοῦτο τὰ τοῦ Ἀντωνίου πράξαντας,
- 3 καταδέξασθαι ἐπ' ἀδείᾳ. τοσοῦτος μὲν δὴ καὶ τῶν στάσεων καὶ
 τῶν πολέμων παράλογός ἐστι, δίχη μὲν οὐδὲν τῶν τὰ πράγματα
 ἔχόντων νομιζόντων, πρὸς δὲ δὴ τὰς τε αἰεὶ χρείας καὶ τὰ συμφέ-
 ροντά σφων τό τε φίλιον καὶ τὸ πολέμιον ἐξεταζόντων, καὶ διὰ
 τοῦτο καὶ τοὺς αὐτοὺς τοτὲ μὲν ἐχθροὺς τοτὲ δὲ ἐπιτηδέλους σφίσι
 πρὸς τὸν καιρὸν ἡγνουμένων.
- 30 συνθήμενοι δ' οὖν ταῦτ' ἐν τοῖς στρατοπέδοις τοῖς περὶ τὸ
 Βρεντέσιον εἰστίασιν Ἀλλήλους, Καῖσαρ μὲν στρατιωτικῶς τε καὶ
 2 ῥωμαϊκῶς, Ἀντώνιος δὲ Ἀσιανῶς τε καὶ Αἰγυπτίως. κατηλλαγμένων
 δὲ αὐτῶν, ὥς γε ἐδόκουν, περιστάντες τὸν Ἀντώνιον οἱ στρατιῶται
 οἱ τότε τῷ Καίσαρι συνόντες ἀπῆλθον παρ' αὐτοῦ τὰ χρήματα ἃ
 πρὸ τῆς μάχης τῆς πρὸς τοῖς Φιλίπποις γενομένης ὑπέσχητο σφίσιν·
- 3 δι' ἃ καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν, ὅπως ὅτι πλεῖστα ἀθροίσαιεν, ἔσταλτο.
 κὰν ἔχειργάσαντό τι αὐτὸν μηδὲν διδόντα, εἰ μὴ σφας ὁ Καῖσαρ
 ἐπελίσσας πῃ κατέσχεν. καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς τε ἀφελικεστέρους
 τῶν στρατιωτῶν ἐς τὰς ἀποικίας, μὴ καὶ ἐπὶ πλεῖον στασιάζουσιν,
- 4 ἐξέπεμψαν, καὶ τοῦ πολέμου ἤπτοντο. ὁ γὰρ Σέξτος ἦλθε μὲν ἐς
 τὴν Ἰταλίαν κατὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς τὸν Ἀντωνίου οἱ γενο-

μένας ὡς καὶ τῷ Καίσαρι μετ' αὐτοῦ πολεμήσων, μαθὼν δὲ τὴν
 σύμβασιν σφῶν αὐτὸς μὲν ἐς τὴν Σικελίαν ἀνεκομισθῆναι, Μηρᾷ δὲ
 ἐξελεσθῆναι οἱ, ᾧ πᾶν προσέκειτο, ἐκέλευσε μέρει τοῦ ναυτικοῦ
 περιπλέοντι κακουργεῖν τὰ τῶν ἐναντίων. καὶ ὅς τῆς τε Τυρσηρίας 5
 πολλὰ ἐκώκωσε, καὶ Μάρκον Τίτιον Τιτίου, τῶν τε ἐπικηρυχθέντων
 καὶ τότε τῷ Σέξτῳ συνόντων, ὕδν ὄντα καὶ ναῦς ἐπ' ἰδίᾳ δυναστείᾳ
 συγκροτοῦντα, καὶ τῷ Ναρβωνησίῳ ἔθνεϊ ναυλοχοῦντα, ἐξώγρησεν.
 καὶ ὅς ἐπαθε μὲν κακὸν οὐδέν (διὰ τε γὰρ τὸν πατέρα, καὶ διότι 6
 τὸ ὄνομα τοῦ Σέξτου ἐν ταῖς ἀσπίσιν οἱ στρατιῶται αὐτοῦ ἔφερον,
 ἐσώθη), οὐ μόντοι καὶ καλῶς τὸν εὐεργέτην ἡμεῖρατο, ἀλλὰ καὶ
 κατεπολέμησεν αὐτὸν καὶ κατεφόνευσεν, ὥστε καὶ τοῦτ' ἐν τοῖς
 μάλιστα τῶν ὁμοίων μνημονευθῆναι. ὁ δ' οὖν Μηρᾷ ταῦτά τε 7
 οὕτως ἔπραξε, καὶ ἐπὶ Σαρδῶ πλεύσας συνέβαλε Μάρκῳ Λουρήῳ
 τῷ ἄρχοντι αὐτῆς, καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐτρόπετο, ἔπειτα δὲ παρὰ
 δόξαν αὐτὸν ἀπερισκέπτως ἐπιδιώκοντα ὑποστάς ἀντεπεκράτησεν.
 καὶ μετὰ τοῦτο ἐκλιπόντος αὐτοῦ τὴν νῆσον κατέσχε τὰ μὲν ἄλλα 8
 ὁμολογίᾳ, τὴν δὲ Κάραλιν πολιορκίᾳ· συγχροὶ γὰρ ἐκ τῆς μάχης ἐς
 αὐτὴν κατεπεφεύγεσαν. τῶν γε μὴν ἁλόντων ἄλλους τε καὶ Ἐλενον,
 ἐξελεσθῆναι τε τοῦ Καίσαρος ὄντα καὶ ἀρέσκοντα αὐτῷ τὰ μάλιστα,
 ἀφῆκεν ἄνευ λύτρων, εὐεργεσίαν τε ἐς τὸν Καίσαρα πόρρωθεν προ-
 κατατιθέμενος καὶ καταφυγὴν ἐναντὶ προπαρασκευάζων, εἴ τι παρ'
 αὐτοῦ δεηθῇ.

καὶ ὁ μὲν ταῦτ' ἐποίει· οἱ δὲ ἐν τῇ Ρώμῃ, ὡς ἡ τε Σαρδῶ 31
 εἶχετο καὶ ἡ παραλία ἐπορθεῖτο, τῆς τε σιτοπομπίας ἐστέρηντο,
 καὶ ὁ λιμὸς τὰ τε τέλη πολλὰ καὶ παντοῖα καθιστάμενα καὶ προ-
 σέτι καὶ συντέλειαι τοῖς τοὺς δούλους ἔχουσι προστασσόμεναι δεινῶς
 αὐτοὺς ἐλύπουν, οὐκ ἐθ' ἡσυχάζον, ἀλλ' ὅσον ἐπὶ ταῖς τοῦ Ἀντωνίου 2
 καὶ τοῦ Καίσαρος καταλλαγαῖς, ὡς καὶ σφετέρας εἰρήνης τῆς ἐκεί-
 νων ὁμοιοφίας οὐσης, ἥσθησαν, τοσοῦτον ἢ καὶ πλεῖον ἐπὶ τῷ πρὸς
 τὸν Σέξτον σφῶν πολέμῳ ἡσχαλλον. ἐν δ' οὖν τῷ τότε ἐπὶ τε 3
 ἵππων αὐτοὺς ὥσπερ ἐν ἐπινικίοις τιςὶν ἐσαυγαγόντες, καὶ τῇ νικη-
 τηρίᾳ στολῇ ἔξ ἴσου τοῖς πέμψασιν αὐτὰ κοσμήσαντες, τὰς τε
 παρηγύρεις ἐπὶ τῶν ἀρχικῶν δίφρων θεωρεῖν ποιήσαντες, καὶ τὴν
 Ὀκτασίαν τὴν τοῦ Καίσαρος ἀδελφὴν γυναῖκα τῷ Ἀντωνίῳ, ἐπειδὴ 4
 ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐτετελευτήκει, καὶ κόνουσιν προμνησόμενοι, τοσαύτη
 μεταβολῇ ἐχρήσαντο ὥστε τὸ μὲν πρῶτον κατὰ σπουδασίας γιγνώμε-
 νοι ἢ καὶ ἐπὶ θάνατον αἰσχροῖς παρκαλόντων σφᾶς εἰρηνηῆσαι
 καὶ πολλὰ ἐπὶ τούτῳ ἐπεβόων, ὡς δὲ οὐκ ἔπειθον, ἡλλοτριώθησάν

- 5 τε αὐτοῖς καὶ πρὸς τὸν Σέξτον ἀπέκλιναν. καὶ ἄλλα τε ἐπὶ θερα-
 πείᾳ αὐτοῦ διεθρόουν, καὶ ἐν ταῖς ἵπποδρομίαις χρότῳ τε πολλῷ
 τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἄγαλμα πομπεῶν ἐτίμων καὶ ἡδονὴν ἐπ' αὐτῷ
 πολλὴν ἐποιούντο. ἐπεὶ τε ἡμέραις τισὶν οὐκ ἐσῆχθη, τοὺς τε ἐν
 ταῖς ἀρχαῖς ὄντας λίθοις ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐξήλασαν καὶ ἐκείνων τὰς
 εἰκόνας κατέβαλον, καὶ τέλος, ἐπειδὴ μηδ' ὥς τι περικύνετο, σπουδῇ
 6 ἐπ' αὐτοὺς ὥς καὶ ἀποκτενοῦντές σφας ὥρμησαν. καὶ ὁ μὲν Καί-
 σαρ, καίτοι τρωθέντων τῶν ἀμφ' αὐτὸν ὄντων, τὴν τε ἐσθῆτα
 περιερορήσατο καὶ πρὸς ἱκετεῖαν αὐτῶν ἐτρέπετο, ὁ δ' Ἀντώνιος
 βιαιώτερόν σφισι προσηνέχθη. καὶ διὰ τοῦτο ὅτι μάλιστα ὀργι-
 σθέντων τέ σφων καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ δεινόν τι πράξειν προσδοκη-
 θέντων, ἠναγκάσθησαν τῷ Σέξτῳ καὶ ἄκοντες ἐπικηρυκεύσασθαι.
- 32 γὰρ τούτῳ τοὺς τε στρατηγούς καὶ τοὺς ὑπάτους, καίπερ ἐπ'
 ἐξόδῳ ἤδη τοῦ ἔτους ὄντος, παύσαντες ἄλλους ἀντικατέστησαν,
 2 βραχὺ φροντίσαντες εἰ καὶ ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἄρξουσιν. καὶ εἰς γε
 τῶν τότε ὑπατευσάντων Λούκιος Κορνήλιος Βάλλβος ἐγένετο, Γα-
 δειρεύς τε ὢν καὶ πλούτῳ καὶ μεγαλονομίᾳ τοσαύτῃ τοὺς καθ' ἑαυ-
 τὸν ἀνθρώπους ὑπερετεγκὼν ὥστε καὶ δωρεὰν τοῖς Ῥωμαίοις ἀνὰ
 3 πέντε καὶ εἴκοσι δραχμὰς τελευτῶν καταλιπεῖν. τοῦτό τε οὖν ἐποίη-
 σαν, καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ ἀγορανόμου τινὸς ἀπο-
 θανόντος ἕτερον ἐς τὰς λοιπὰς ὥρας ἀνθεῖλοντο. γὰρ τῷ αὐτῷ
 τούτῳ χρόνῳ τό τε ὕδωρ τὸ Ἰούλιον ὠνομασμένον ἐς τὴν πόλιν
 4 ἐπωχευέθη, καὶ ἡ πανήγυρις ἢ ἐπὶ τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς σφα-
 γέας εὐχθεῖσα ὑπὸ τῶν ὑπάτων ἐποιήθη. τὰ τε τοῖς ἐπὶ τὰ ἀνδράσιν
 ὠνομασμένοις προσήκοντα οἱ ποτιφίκες, ἐπειδὴ μηδεὶς ἐκείνων
 παρῆν, ἐπετέλεσαν· καὶ τοῦτο καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἐγένετο.
- 33 ταυτὰ τε οὕτως ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ ἐπράχθη, καὶ Σφαιῖρον
 ὁ Καῖσαρ παιδαγωγόν τε καὶ ἐξελεύθερον αὐτοῦ γένόμενον δημοσίᾳ
 ἔθαψεν. τὸν τε Ροῦφον τὸν Σαλβιδιῆνον ὥς καὶ ἐπιβουλεύσαντά
 2 οἱ ἀπέκτεινεν. οὗτος δὲ ἦν μὲν ἔξ ἀφανεστάτων, καὶ αὐτῷ ἡ κε-
 φалὴ ποιμνιόντι φλόγα ἀνέδωκεν· ἐς τοσοῦτο δὲ ὑπὸ τοῦ Καίσα-
 ρος προήχθη ὥστε αὐτόν τε ὑπάτον μηδὲ βουλευόντα ἀποδειχθῆναι,
 καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ προαποθανόντα διὰ τοῦ Τιβερίδος, γεφύρας
 3 ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ποιηθείσης, ἐξενεχθῆναι. ἀλλ' οὐδὲν γὰρ τῶν ἀν-
 θρωπίνων βέβαιόν ἐστι, κατηγορήθη τε ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ὑπ'
 αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος, καὶ ὡς πολέμιος ἐκείνον καὶ τοῦ δήμου παν-
 τὸς ἐσφάγη, ἱερομηνίαι τε ἐπ' αὐτῷ ἐγένοντο, καὶ προσέτι καὶ ἡ
 φυλακὴ τῆς πόλεως τοῖς τρισὶν ἀνδράσι μετὰ τῆς εἰθιμένης προσ-
 4 θήκης, τοῦ μηδὲν ἀπ' αὐτῆς ἀποτριβῆναι, ἐπετρέπη. ἐν τε τῷ
 πρὸ τούτου ἔτει θηρία τε ἐν τῇ τῶν ἀπολλωνείων ἵπποδρομίᾳ

ἄνδρες ἐς τὴν ἱππῶδα τελοῦντες κατέβαλον, καὶ ἡμέρα ἐμβόλιμος παρὰ τὰ καθεστηκότα ἐνεβλήθη, ἵνα μὴ ἡ ρομηνία τοῦ ἐχομένου ἔτους τὴν ἀγορὰν τὴν διὰ τῶν ἐννέα ἡμερῶν ἀγομένην λάβῃ, ὅπερ ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου σφόδρα ἐφνύσσεται· καὶ δῆλον ὅτι ἀνθυφηρεθῇ αὐθις, ὅπως ὁ χρόνος κατὰ τὰ τῷ Καίσαρι τῷ προτέρῳ δόξαντα συμβῇ. Κάστορι τέ τιμι ἢ τε τοῦ Ἀιτάλου καὶ ἡ τοῦ 5
 Αἰητιάρου ἀρχὴ ἐν τῇ Γαλατίᾳ τελευτησάντων ἐδόθη· καὶ ὁ νόμος ὁ Φαλκίδιος ὠνομασμένος, πλείστην καὶ νῦν ἔτι ἰσχὺν ἐς τὰς τῶν κλήρων διαδοχάς, ὥστε τινὰ τὸ τέταρτον τῆς καταλειφθείσης οἰουσίας, ἂν γέ πῃ βαρύνηται, λαβόντα τὸ λοιπὸν ἀφίπειν, ἔχων, ὑπὸ Πουπλίου Φαλκιδίου δημαρχοῦντος ἐτέθη.

ταῦτα μὲν ἐν τοῖς δύο ἔτεσιν ἐγένετο, τῷ δ' ἐπιγιννομένῳ, ἐν 34
 ᾧ Λούκιος τε Μάρκιος καὶ Γάιος Σαβῖνος ὑπάτευσαν, τὰ τε ὑπὸ 715
 τῶν τριῶν ἀνδρῶν πραχθέντα ἀφ' οὗ ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν ἐσθλὸν κῆρος παρὰ τῆς βουλῆς ἔλαβεν, καὶ τέλη τινὰ ἐπ' αὐτῶν προσκα- 2
 τέστη διὰ τὸ τὰ ἀναλώματα πολλῷ πλείω ἥπερ ἐπὶ τοῦ προτέρου Καίσαρος ἐτέτακτο γίνεσθαι· πάμπολλα γὰρ αὐτοὶ καὶ μάλιστα ἐς τοὺς στρατιώτας δαπανῶντες ἡσχύνοντο μόνοι παρὰ τὸ καθεστηκὸς ἀναλίσκοντες. ἀμέλει τὸν πάγονα ὁ Καῖσαρ τότε πρῶτον 3
 ξυρᾶμενος αὐτός τε μεγάλως ἐώρτασε καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι δημοτελῇ ἐορτὴν παρέσχεν. καὶ ὁ μὲν καὶ ἔπειτα ἐπελειούτο τὸ γένειον, ὥπερ οἱ ἄλλοι· ἡδὴ γὰρ καὶ τῆς Αἰβίας ἐρᾶν ἤρχετο, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν Σκριβωνίαν τεκοῦσάν οἱ θυγάτριον ἀπεπέμψατο αὐθιμερόν. τῶν δ' οὖν ἀναλωμάτων πολλὰ μειζόνων ἢ πρότερον 4
 γιννομένων, καὶ τῶν προσόδων οὐτ' ἄλλως ἀρχουσῶν καὶ τότε ἐλαττόνων διὰ τὰς στάσεις προσιουσῶν, καινὰ τινα τέλη ἐσήγαγον, ἐς τε τὸ βουλευτήριον πλείστους ὅσους οὐχ ὅτι τῶν συμμάχων ἢ καὶ στρατιώτας παῖδάς τε ἀπελευθέρων, ἀλλὰ καὶ δούλους ἐνέγραψαν. Μάξιμον γοῦν τινὰ ταμιεύσειν μέλλοντα ἐγνώρισέ τε ὁ 5
 δεσπότης καὶ ἀπήγαγεν. καὶ τούτῳ μὲν ἀδελφεὶς ἐγένετο τολμήσαντι τὴν ἀρχὴν αἰτῆσαι· ἕτερος δὲ ἐν τοῖς στρατενομένοις φωραθεὶς κατὰ τῶν τοῦ Καπιτωλίου πετρῶν ἐώσθη, προελευθερωθεὶς ὅν' ἀξίωμα ἢ τιμωρία αὐτοῦ λάβῃ.

πρόφασιν δέ σφισι τοῦ τῶν βουλευσόντων πλήθους ἡ τοῦ Ἀν- 35
 τωνίου στρατεία, ἣν ἐπὶ τοὺς Πάρθους ἡτοιμάζετο, παρέσχεν· ἀφ' οὗπερ καὶ ἀρχὰς ἄλλας τε ἐπὶ πλείω ἔτη καὶ τὴν τῶν ὑπᾶτων ἐς ὅτῳ ὅλα προκατεστήσαντο, τοὺς μὲν ἀμειβόμενοι τῶν συναραμέ-
 νων σφίσι, τοὺς δὲ ἐπαγόμενοι. ὑπάτους δὲ οὐ δύο ἐτήσιους, ὥπερ 2

- εἰδιστο, ἀλλὰ πλείους τότε πρῶτον εὐθὺς ἐν ταῖς ἀρχαιρεσίαις ἐ-
 λοντο. καὶ πρότερον μὲν γὰρ μεθ' ἐτέρους τινὲς μὴτ' ἀποθανόντας
 μὴτ' ἐπ' ἀτιμίᾳ ἢ καὶ ἄλλως πως παυθέντας ἤρξαν· ἀλλ' ἐκεῖνοι
 μὲν, ὥς που τοῖς ἐς ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν χειροτονηθεῖσιν ἔδοξε, κατέ-
 στησαν, τότε δὲ ἐνιαύσιος μὲν οὐδεὶς ἤρξθη, πρὸς δὲ δὴ τὰ τοῦ
 3 χρόνον μέρος ἄλλοι καὶ ἄλλοι ἀπεδείχθησαν. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι
 καὶ τὸ ὄνομα τῆς ὑπατείας κατὰ παντὸς τοῦ ἔτους, ὥσπερ καὶ νῦν
 γήγνεται, ἔσχον· τοὺς δ' ἐτέρους αὐτοὶ μὲν οἱ ἐν τῇ πόλει τῇ τε
 ἄλλῃ Ἰταλίᾳ ἐν ἐκάστῳ τῷ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν χρόνῳ ὠνόμαζον, ὃ
 καὶ νῦν ποιεῖται, οἱ δὲ λοιποὶ ἢ τινὰς αὐτῶν ἢ οὐδένας ἤδισαν,
 καὶ διὰ τοῦτο σμικροτέρους σφᾶς ὑπάτους ἐπεκάλουν.
- 36 οἴκοι μὲν δὴ ταῦτ' ἐπραττον, τῷ δὲ δὴ Σέξτῳ πρῶτον μὲν διὰ
 τῶν ἐταίρων, καὶ ὅπως καὶ ἐφ' οἷς καταλλαγῆσονται, συνέβησαν,
 ἔπειτα δὲ καὶ αὐτοὶ πρὸς Μισσηνῶν ἐς λόγους ἦλθον. εἰστήκεσαν
 δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ ἡπείρῳ, ὃ δὲ ἐν χώματι τινι ἐν τῇ θαλάσῳ ἐπ'
 αὐτὸ τοῦτο περιορῶντι οὐ πόρρω σφῶν πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῷ πε-
 2 ποιημένῳ· καὶ παρῇν πᾶς μὲν ὁ τούτου ναυτικός πᾶς δὲ ὁ ἐκείνων
 πεζικός ὄχλος, οὐχ ἀπλῶς, ἀλλ' οἱ μὲν ἐπὶ τῆς γῆς οἱ δὲ ἐπὶ τῶν
 νεῶν ἑξωπλισμένοι παρετετάχματο, ὥστε καὶ ἀπ' αὐτοῦ τούτου δῆ-
 λον πᾶσι γενέσθαι ὅτι ἐκ τε τοῦ φόβου τῆς παρασκευῆς σφῶν καὶ
 ἐξ ἀνάγκης, οἱ μὲν διὰ τὸν δῆμιον ὃ δὲ διὰ τοὺς συνόντας οἱ,
 3 ἐσπείσαντο. αἱ δὲ δὴ συνθῆκαι ἐπὶ τοῖσδε ἐγένοντο, τοὺς τε αὐτο-
 μολήσαντας τῶν δούλων ἐλευθέρους εἶναι, καὶ τοὺς ἐκπεσόντας
 πλὴν τῶν σφαγῶν κατελθεῖν· τούτους γὰρ δῆθεν ὑπεξείλοντο, ἐπεὶ
 τῷ γε ἔργῳ καὶ ἐκείνων τινὲς κατιέναι ἔμελλον· καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ
 4 Σέξτος εἰς ἐξ αὐτῶν γεγονέναι ἔδοκει, ἀλλ' ἐγράφη γε τοὺς ἄλλους
 πλὴν τούτων πάντας ἐπὶ τε ἀδείᾳ καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ τῆς δημευ-
 θείσης σφῶν οὐσίας ἐπαυελθεῖν, καὶ ἐκείνων μὲν τισὶ καὶ δημαρχίας
 καὶ στρατηγίας ἱερωσύνας τε εὐθὺς δοθῆναι, αὐτὸν δὲ τὸν Σέξτον
 5 ὑπάτον τε αἰρεθῆναι καὶ οἰωνιστὴν ἀποδειχθῆναι, ἐκ τε τῆς οὐ-
 σίας τῆς πατροφᾶς χιλίας καὶ ἐπτακοσίας καὶ πεντήκοτα μυριάδας
 δραχμῶν κομίσασθαι, καὶ Σικελίας καὶ Σαρδοῦς τῆς τε Ἀχαΐας ἐπὶ
 πέντε ἔτη ἄρξαι μὴτ' αὐτομόλους δεχόμενον μὴτε ναῦς ἐπικτώμενον
 6 μὴτε τινὰ φρούρια ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἔχοντα, ἀλλὰ τὴν τε εἰρήνην αὐτῇ
 τὴν ἐκ τῆς θαλάσσης πρυτανεύοντα καὶ σίτον τοῖς ἐν τῇ πόλει
 τακτὸν πέμποντα. τὸν δὲ δὴ χρόνον αὐτῷ τοῦτον προσέγραψαν,
 ὅτι καὶ αὐτοὶ πρόσκαιρον δὴ τινὰ τὴν ἑξουσίαν ἀλλ' οὐκ αἰδίων
 ἔχειν δοκεῖν ἤθελον.
- 37 ταῦτα μὲν οὖν συνθέμενοι καὶ συγγραψάμενοι τὰ τε γραμμι-
 37 1 1 μὲν] τε*

τεῖα ταῖς ἱεραῖς ταῖς ἀειπαρθένοις παρακατέθεντο, καὶ μετὰ τοῦτο
 δεξιὰς τε σφίσις ἔδωσαν καὶ ἐφίλησαν ἀλλήλους. γενομένου δὲ
 τούτου πολλὰ καὶ ἄπλετος βοή καὶ ἐκ τῆς ἡπείρου ἄμα καὶ ἐκ τῶν
 νεῶν ἠγέροθη. πολλοὶ μὲν γὰρ στρατιώται πολλοὶ δὲ καὶ ἰδιῶται 2
 παρόντες ἀθρόον καὶ ἑξαπιναιῶς, ἅτε καὶ τῷ πολέμῳ δεινῶς ἀχθό-
 μενοι καὶ τῆς εἰρήνης ἰσχυρῶς ἐπιθυμοῦντες, ἔξεκράγον, ὥστε καὶ
 τὰ ὄρη συνηχῆσαι, καὶ τούτου καὶ φοβίην σφίσι καὶ ἐκπληξιν με-
 γάλην ἐγγενέσθαι, καὶ πολλοὺς μὲν ἐπ' αὐτῶν τούτων ἐκθανεῖν,
 πολλοὺς δὲ συμπατηθέντας ἢ καὶ ἀποπνιγέντας ἀπολέσθαι. οἱ τε 3
 γὰρ ἐν τοῖς σκάφεσιν ὄντες οὐκ ἀνέμειναν τῇ γῇ αὐτῇ προσελθεῖν,
 ἀλλ' ἐξεπήδων ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ οἱ ἕτεροι ἐς αὐτὸν τὸν βυθὸν
 ἐπεσέβανον. καὶ τούτῳ ἡσπάζοντό τε ἀλλήλους ἄμα νηρόμενοι
 καὶ περιέβαλλον κολυμβῶντες, ὥστε ποικίλῃν μὲν αὐτῶν θέαν ποι-
 κίλῃν δὲ καὶ ἀκοὴν συμβῆναι. οἱ μὲν γὰρ τοὺς τε συγγενεῖς καὶ 4
 τοὺς ἐταίρους ζῶντας εἰδότες καὶ τότε παρόντας ὄρῶντες ἀπλήστῳ
 τῇ ἡδονῇ ἐχρῶντο· οἱ δὲ ἀπολωλέναι τέ σφας πρότερον νομίζοντες
 καὶ τότε παρὰ δόξαν θεωροῦντες ἄποροί τε ἐπὶ πολὺ ἐγίγνοντο καὶ
 ἀφασίᾳ συνέχοντο, ἀπιστοῦντές τε ἄμα τῇ ὄψει καὶ εὐχόμενοι
 ἀληθῆ ταύτην εἶναι· καὶ οὐ πρότερόν γε ἐγνώριζόν σφας πρὶν τὰ 5
 τε ὀνόματα αὐτῶν ἀνακαλέσθαι καὶ φθεγγομένων τι ἀκοῦσαι. οὕτω 5
 δὲ ἔχαιρον μὲν ὡς καὶ ἀναβιωσκομένων σφῶν, ἀναγκαζόμενοι δὲ
 ἀθρόως ἡδεσθαι οὐκ ἀδυνατοῦσι διηγῶν. καὶ ἕτεροι ἀγροοῦντές τε
 τοὺς φιλικτάτους ἀπολωλότας, καὶ ζῆν παρεῖναι τε αὐτοὺς ἠρώμενοι,
 ἐξήτουν τέ σφας ἄμα περιφοιτῶντες, καὶ πάντα τὸν προστυγχά-
 ροντα περὶ αὐτῶν ἐπηρώτων· καὶ τέως μὲν οὐδὲν ἀκριβὲς ἐμύθηθα· 6
 ρον, μαινομένοις τε ἐφίκεσαν καὶ ἐν ἀπόρῳ καθειστήκεσαν, ἐλπίζοντές
 τε ἄμα αὐτοὺς εὐρήσειν καὶ φοβούμενοι μὴ τεθνήκασιν, καὶ μὴτ'
 ἀπογνῶναι πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν μὴτ' ἀπαλγῆσαι πρὸς τὴν ἐλπίδα
 δυνάμενοι· μαθόντες δὲ τὴν ἀλήθειαν τὰς τε τρίχας ἐσπαράττοντο 7
 καὶ τὰς ἐσθῆτας περιερρήγνυντο, ὀνομασί τε αὐτοὺς ἀνεκάλουν
 ὡς καὶ ἐπακοῦσαι τι δυναμένους, καὶ πένθος ὡς καὶ τότε τελευ-
 τώντων αὐτοῦ τέ που κειμένων σφῶν ἐποιοῦντο. καὶ εἶγε τίσι 8
 μὴδὲν αὐτοῖς τοιοῦτο παρῆν, ἀλλ' ἐπὶ γε τοῖς τῶν ἄλλων παθή-
 μασιν ἐτυράττοντο· ἢ γὰρ χαίροντί τινι συνῆδοντο ἢ πενθοῦντι
 συνελποῦντο, καὶ οὕτως εἰ καὶ ἔξω οἰκείου πάθους ἦσαν, ὅμως
 οὐκ ἐδύναντο διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἄλλους ὁμιλίαν ἡσυχάζειν. καὶ 9
 ἐκ τούτου οὔτε κόρον οὔτ' αἰσχύνην, ἅτε καὶ τοῖς αὐτοῖς συμφε-
 ρόμενοι, ἐλάμβανον, ἀλλὰ τὴν τε ἡμέραν ὅλην καὶ τῆς νυκτὸς τὰ
 πλείω ἐς ταῦτα κατανάλωσαν.

μετὰ δὲ δὴ ταῦθ' οἱ τε ἄλλοι ὑπεδέχοντο ἀλλήλους καὶ ἀνθι· 38

- στίων καὶ αὐτοὶ ἐκεῖνοι, πρότερος μὲν ὁ Σέξτος ἐν τῇ νηί, ἔπειτα δὲ καὶ ὁ Καῖσαρ ὃ τε Ἀντώνιος ἐν τῇ ἡπείρῳ· τοσοῦτο γὰρ ὁ Σέξτος τῇ δυνάμει σφῶν περὶν ὥστε μὴ πρότερον αὐτὸν ἐς τὴν ² ἡπειρον ἐκβῆναι πρὶν ἐκείνους ἐς τὴν ναὺν ἐσελθεῖν. καὶ τοῦτο μέντοι ποιήσας, δυνηθεὶς τ' ἂν ἀμφοτέροισιν ἐν τῷ σκάφει σὺν ὁλίγοις παρόντας, ὥσπερ πον καὶ ὁ Μηνᾶς αὐτῷ συνεβούλευεν, φρονεῦσαι, οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ καίπερ πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ἐπειδὴ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ τὴν πατρῴαν τὴν ἐν ταῖς Καρίαις κατεῖχεν (τόπος γὰρ τις τῆς τῶν Ῥωμαίων πόλεως οὕτω καλούμενος ἔστιν), ἀπο- ³ σκώψας τρόπον τινα ἡδιστον (ταῖς γὰρ τροπίσι ταῖς τῶν νεῶν τῆς αὐτῆς ὀνομασίας οὕσης, ἐν ταῖς Καρίαις αὐτοὺς ἐστιᾶν ἔφη), ὁμως οὐδὲν ὥς καὶ μνησικακῶν σφίσιν ἔπραξεν, ἀλλὰ τῇ τε ὑστεραίᾳ ἀνθιστιάθη, καὶ τὴν θυγατέρα Μάρκῳ Μαρκέλλῳ τῷ τοῦ Καίσαρος ἀδελφιδῷ ἡγγύησεν.
- ³⁹ οὗτος μὲν οὖν ὁ πόλεμος ἀνεβέβλητο, τὰ δὲ δὴ τοῦ Λαβιήρου τῶν τε Πάρθων ὧδε διεπολεμήθη. ὁ Ἀντώνιος αὐτὸς μὲν ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας ἐπανελθὼν ἐνταῦθα ἐπὶ πλείστον ἐνεχρόνισεν, τὰς τε ἐπιθυμίας ἅμα ἀποπιμπλὰς καὶ τὰς πόλεις κακῶν, ² ἵν' ὅτι ἀσθενέσταται τῷ Σέξτῳ παραδοθῶσιν. καὶ ἄλλα τε ἐν τούτῳ πολλὰ ἔξω τῶν πατρίων ἐξεδητήθη, καὶ Διόνυσον ἑαυτὸν νέον αὐτὸς τε ἐκάλει καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὀνομάζεσθαι ἤξιον· ἐπειδὴ τε οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τε τοῦτο καὶ πρὸς τὰ ἄλλα τὴν Ἀθηνῶν αὐτῷ κατηγγήσαν, δέχεσθαι τε τὸν γάμον ἔφη καὶ προῖκα μυριάδας ἑκατὸν παρ' αὐτῶν ἐξέπραξεν. αὐτὸς μὲν οὖν περὶ ταῦτα εἶχε, ³ τὸν δὲ δὴ Ῥεντίδιον τὸν Πούπλιον ἐς τὴν Ἀσίαν προῦπεμψεν. καὶ ὃς ἤλθε τε ἐπὶ τὸν Λαβιήρον πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, καὶ καταπλήξας αὐτὸν τῷ τε αἰφνιδίῳ τῆς ἐφόδου καὶ τοῖς στρατεύμασιν (ἄνευ γὰρ τῶν Πάρθων μετὰ τῶν αὐτόθεν στρατιωτῶν μόνων ἦν) ἐκείθεν τε μηδὲ ἐς χεῖρας οἱ ὑπομείναντα ἔλθεῖν ἐξέωσε, καὶ φεύγοντα ἐς τὴν Συρίαν ἐπεδίωξε, τὸ κορυφώτατον τοῦ στρατοῦ λαβών. ⁴ καὶ αὐτὸν πρὸς τῷ Ταύρῳ καταλαβὼν οὐκέτι περαιτέρω προχωρεῖν εἶπεν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐπὶ πλείονος ἡμέρας καταστρατοπεδευσάμενοι ἡσύχαζον· Λαβιήρος μὲν γὰρ τοὺς Πάρθους, Ῥεντίδιος ⁴⁰ δὲ τοὺς ὀπλίτας ἀνέμεινεν. ὥς οὖν καὶ οὗτοι ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἡμέτεροι ἡμέραις ἦλθον, Ῥεντίδιος μὲν δέει τῆς ἵππου τῶν βαρ- ² βάρων ἐν τῷ μετεώρῳ, οὐπερ ἠύλιζετο, κατέμεινεν, οἱ δὲ δὴ Πάρθοι ἔκ τε τοῦ πλήθους σφῶν καὶ ἐκ τοῦ προνομικῆναι ποτὲ καταφρο- νήσαντες πρὸς τε τὸν γήλοπον ἅμα τῇ ἔρῃ, πρὶν καὶ τῷ Λαβιήρῳ

συμμιῆσαι, προσήλασαν, καὶ ὥς οὐδείς σφισιν ἀντεπέσσει, καὶ πρὸς
τὸ ὄρθιον αὐτὸ προσέβαλον. καὶ αὐτοὺς ἐνταῦθα ἤδη ὄντας οἱ 3
Ῥωμαῖοι ἐπιδραμόντες ῥαδίως πρὸς τὸ κáταντες ἐτρέφαντο. καὶ
σφῶν πολλοὶ μὲν ἐν χερσὶν ἀπέθανον, τὸ δὲ δὴ πλεῖον ἐν τῇ ἀνα-
στροφῇ περὶ ἀλλήλοις, οἱ μὲν ἤδη τετραμμένοι οἱ δὲ ἔτι προσιόντες,
ἐσφάλισαν· οἱ τε περιλειφθέντες οὐ πρὸς τὸν Λαβιῆνον ἀλλ' ἐς
Κιλικίαν ἔφυγον. ὁ οὖν Ῥεντίδιος ἐπέδιωξε μὲν αὐτοὺς μέχρι τοῦ 4
στρατοπέδου, ἰδὼν δὲ ἐνταῦθα τὸν Λαβιῆνον ἐπέσχε. καὶ ὅς
παρετίξατο μὲν ὥς καὶ ἐς χεῖρας αὐτῷ ἦξων, αἰσθόμενος δὲ τοὺς
στρατιώτας ἀθύμως διὰ τὴν τῶν βαρβάρων φυχὴν ἔχοντας οὔτε
τότε ἐθάρρησέν οἱ ἀντῆραι, καὶ τῆς νυχτὸς ἀποδράναι ποι ἐπεχεί-
ρησεν. προγνοὺς οὖν τοῦτο ἐξ αὐτομόλων ὁ Ῥεντίδιος πολλοὺς μὲν 5
ἐν τῇ ἀποχωρήσει ἐνεδρεύσας ἔκτεινε, πάντας δὲ τοὺς λοιποὺς ἐγ-
καταλειφθέντας ὑπὸ τοῦ Λαβιῆνον παρεστήσατο. καὶ ἐκεῖνος δὲ
τότε μὲν τὴν ἐσθῆτα μετεκδὸς διέφυγε, καὶ χρόνον τινα ἐν τῇ Κι-
λικίᾳ διέλειπεν, ὅστερον δὲ ὑπὸ Δημητρίου ἐάλω· οὗτος γὰρ ἔξε- 6
λεύθερός τε τοῦ Καίσαρος τοῦ προτέρου ὢν, καὶ τότε τῇ Κύπρῳ
πρὸς τοῦ Ἀντωνίου προστεταγμένος, ἀνεξήτησέ τε αὐτὸν μαθὼν
ὅτι κρύπτοιτο, καὶ συνέλαβεν.

μετὰ δὲ δὴ τοῦτο ὁ Ῥεντίδιος τὴν τε Κιλικίαν ἐκομίσσατο, καὶ 41
αὐτὸς μὲν ταύτην καθίστατο, Πουπήδιον δὲ δὴ Σίλωνα μεθ' ἑπείων
πρὸς τὸν Ἀμαζόν προύπεμψεν. τοῦτο δὲ τὸ ὄρος ἐν τε τῇ μεθορίᾳ 2
τῆς τε Κιλικίας καὶ τῆς Συρίας ἐστί, καὶ στενοπορίαν δὴ τινα
τοσαύτην ἔχει ὥστε καὶ πύλας ποτὲ ἐν αὐτῇ μετὰ τείχους ἐνοικο-
δομηθῆναι καὶ τὸ χωρίον ἀπ' αὐτῶν ἐπονομασθῆναι. οὐ μέντοι 3
καὶ κατασχεῖν αὐτὸ ὁ Σίλων ἠδυνήθη, ἀλλὰ καὶ ἐκινδύνευσεν ὑπὸ
Φαρναπάτου ὑπάρχον τε τοῦ Πακόρου ὄντος καὶ τὴν δίοδον φυλάτ-
τοντος ἀπολέσθαι. κἂν ἔπαθε τοῦτο, εἰ μὴ ὁ Ῥεντίδιος μαχομένην
αὐτῷ κατὰ τύχην ἐπιστὰς ἐπήμυνεν· ἀνελπίστοις τε γὰρ ἅμα καὶ 4
ἐλάττοσι τοῖς βαρβάροις σφῶν οὔσι προσπεσὼν τὸν τε Φαρναπάτην
καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐφόνευσεν, καὶ οὕτω τὴν τε Συρίαν ἐκλειφθεῖ-
σαν ὑπὸ τῶν Πάρθων ἀμαχὶ πλήν τῶν Ἀραδίων παρέλαβε, καὶ
μετὰ τοῦτο τὴν Παλαιστίνην, Ἀντίγονον τὸν βασιλεύοντα αὐτῆς
ἐκφροβήσας, ἀπόνως κατέσχε. καὶ ὁ μὲν ταῦτά τε διῆγε, καὶ χρή- 5
ματα πολλὰ μὲν παρὰ τῶν ἄλλων ὥς ἐκάστων, πολλὰ δὲ καὶ παρὰ
τοῦ Ἀντιγόνου τοῦ τε Ἀντιόχου καὶ Μάλχου τοῦ Ναβαταίου, ὅτι
τῷ Πακόρῳ συνήραντο, ἐσέπραξεν. καὶ αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς
παρὰ τῆς βουλῆς, ἅτε οὐκ αὐτοκράτωρ ὢν ἀλλ' ἑτέρῳ ὑποστρατη-
γῶν, εὐρετο, ὁ δὲ Ἀντώνιος καὶ ἐπαίνους καὶ ἱερομηνίας ἔλαβεν.
οἱ γε μὴν Ἀράδιοι δέσαντες μὴ καὶ δίκην ὦν ἐς τὸν Ἀντώνιον 6

ἔπειτα ἐπολιόνησαν ὑπόσχωσιν, ἐκείνῳ μὲν, καίτοι χρόνον ὑπ' αὐτοῦ
πολιορκηθέντες, οὐ προσεχώρησαν, ἕστερον δὲ ὑπ' ἄλλων μόλις
ποτὲ ἐάλωσαν.

κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον ἐγένετο μὲν καὶ ἐν Ἰλλυριοῖς
τοῖς Παρθηνοῖς κίνησις, καὶ αὐτὴν ὁ Πωλίων μάχαις ἔπαυσεν,
ἐγένετο δὲ καὶ ἐν Ἰβηρίᾳ Κερηταιῶν, καὶ αὐτοὺς ὁ Καλαϊνὸς κατε-
στρέψατο, προκατορθώσας τέ τι καὶ προδυστυχήσας διὰ τοῦ ὑπο-
στρατήγου λοχισθέντος τε ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ ἐγκαταλειφθέντος
ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. καὶ οὐ πρότερόν γε ἐπεχείρησε τοῖς πολεμίοις
πρὶν ἐκεῖνους τιμωρῆσασθαι· συγκαλέσας γὰρ αὐτοὺς ὥς καὶ ἐπ’
ἄλλο τι τῷ λοιπῷ στρατῷ περιέσχε, καὶ δύο τε ἑκατονταρχίας ἐδε-
κάτευσε, καὶ ἑκατοντάρχους συγχροῦς, ἄλλους τε καὶ τὸν ἐν τῷ
πρώτῳ πλῆθι καλουμένῳ στρατευόμενον, ἐκόλασεν. ταῦτα δὲ ποιή-
σας ὥστε καὶ ὄνομα κατὰ τὸν Κράσσον τὸν Μάρκον ἐπὶ τῇ τοῦ
στρατοῦ δικαιοῦσι λαβεῖν, πρὸς τε τοὺς ἐναντίους ὤρμησε καὶ οὐ
χαλεπῶς αὐτοὺς κατειργάσατο. τυχὼν τε τῶν ἐπινικίων καίτοι τῆς
Ἰβηρίας τῇ Καίσαρι προσεταγμένης (πρὸς γὰρ τὰς τῶν κρατούντων
βουλήσεις καὶ αἱ τιμαὶ τοῖς ὑποστρατηγούσι σφισιν ἐγγίγνοντο), τό-
τε χρυσίον τὸ παρὰ τῶν πόλεων ἐς αὐτὰ εἰσθὼς δίδοσθαι ἐκ μόνων
τῶν Ἰβηρικῶν ἔλαβε, καὶ ἀπ’ αὐτοῦ τὸ μὲν τι ἐς τὴν ἑορτὴν ἀνά-
λωσε, τὸ δὲ δὴ πλεῖον ἐς τὸ βασιλείον. κατακαυθεὶν γὰρ αὐτὸ
ἀνφοδοῖμῃσε καὶ καθιέρωσεν, ἄλλοις τέ τισι λαμπρῶς κοσμήσας
καὶ εἰκόσιν, ὥς παρὰ τοῦ Καίσαρος ὥς καὶ ἀποδώσων ῥητήσατο.
καὶ αὐτὰς ἀπαιτηθεὶς ὕστερον οὐκ ἀπέδωκεν, εὐτραπέλλῃ χρησάμε-
ρος· ὥς γὰρ οὐκ ἔχων ἱκανοὺς ἐπηρέτας “πέμπων τινάς” ἔφη “καὶ
ἄρον αὐτούς”, καὶ οὕτως ἐκεῖνος ὀκνήσας τὴν ἱεροσυλίαν ἀνακαεῖσθαι
σφας εἴψεν.

43 ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἐγένετο· ἐπὶ δ' Ἀππίου τε
 α. υ. Κλαυδίου καὶ Γάϊου Νωρβανοῦ ὑπάτων, οἷς πρώτοις δύο ἑκατέροις
 716 ταμίαι συνεγένοντο, τό τε πλῆθος πρὸς τοὺς τελώνας βαρύντατα
 σφισιν ἔγκειμένους ἑστασίασε, καὶ αὐτοῖς τε ἐκείνοις καὶ τοῖς ὑπη-
 ρέταις τοῖς τε στρατιώταις τοῖς συνεσπράσσοσσι σφισι τὰ χοήματα
 2 ἐς χεῖρας ἤεσαν, καὶ στρατηγοὶ ἑπτὰ καὶ ἐξήκοντα ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις
 ἀποδειχθέντες ἤρξαν· ταμιεῦσαί τε τις ἐν παισὶν αἰρεθεὶς ἔπειτα
 τῆς ὑπεραιῆς ἐς ἐρήβους ἐσθλῆθεν, καὶ ἕτερος ἐς τὸ βουλευτικὸν
 3 ἐσγραφεὶς μονομαχῆσαι ἠθέλησεν· καὶ ἐκεῖνός τε ἐκωλύθη τοῦτο
 ποιῆσαι, καὶ πρῶταπαρηγορέθη μήτε βουλευτὴν μονομαχεῖν μήτε
 δοῦλον ῥάβδουχεῖν, μήτε τὰς καΐσεις τῶν νεκρῶν ἐντὸς πεντεκαίδεκα
 ἀπὸ τῆς πόλεως σταδίων γίνεσθαι.

πολλὰ μὲν δὴ καὶ πρὸ ἐκείνου τοῦ χρόνου τερατώδη συνήνεχθη ⁴
(ἄλλα τε γὰρ καὶ ὅτι ἔλαιόν τι παρὰ τῷ Τιβερίδι ἀνέβλυσεν), πολλὰ
δὲ καὶ τότε. ἥ τε γὰρ σκηρὴ ἡ τοῦ Ῥωμύλου ἐξ ἱεροργίας τινός,
ἣν οἱ πορτίφικες ἐν αὐτῇ ἐπεποιήκεσαν, ἐκαύθη· καὶ ἀρετῆς ἄγαλμα
πρὸ πυλῶν τινῶν ἐστὸς ἔπεσεν ἐπὶ στόμα, κάτοχοί τε τινες ἐκ τῆς
τῶν θεῶν μητρὸς γενόμενοι ὀργίζεσθαι σφισι τὴν θεὰν ἔλεγον.
καὶ ἀνεγνώσθη μὲν ἐπὶ τούτῳ τὰ Σιβύλλεια ἔπη· ὥς δὲ καὶ ἐκείνων ⁵
ταῦτά τε εἰπόντων, καὶ τὸ ἄγαλμα ἐπὶ τε τὴν θάλασσαν καταχθῆ-
ναι καὶ τῷ ὕδατι αὐτῆς καθαρθῆναι προσταξάντων, ἡ θεὸς πλεῖ-
στον τε ὅσον ἀπὸ τῆς γῆς ἐς τὸν βυθὸν ἐχώρησε καὶ ἐν αὐτῷ
ἐνεχρόνισε καὶ μόλις ὀψέ ποτε ἀνεκομίσθη, φόβος αὐτῇ καὶ ἐκ τούτου ⁶
οὐ σμικρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἔλαβεν, οὐδ' ἀνεθάρσυσαν πρὶν φοίνικας
τέσσαρας περὶ τὸν νεὼν αὐτῆς καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀναφῆναι.

ταῦτά τε οὖν τότε ἐγένετο, καὶ ὁ Καῖσαρ τὴν Αἰσίαν ἔφημεν.
ἦν δὲ θνητὴ μὲν Αἰσίῳ Δροῦσον, ὃς ἐν τε τοῖς ἐκτεθεῖσιν ἐν ¹¹
τῷ λευκώματι ἐγγόνει καὶ ἑαυτὸν μετὰ τὴν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ ἦταν
κατεχρήσατο, γυνὴ δὲ τοῦ Νέρωνος, μεθ' οὗ συνδιέφυγεν, ὥσπερ
εἴρηται· καὶ ἐκεί γε ἐξ αὐτοῦ μῆνα ἔκτορ. διστάζοντος οὖν τοῦ ²
Καίσαρος, καὶ πεθομένου τῶν πορτίφικων εἰ οἱ ὅσιον ἐν γαστρὶ
ἔχουσαν αὐτὴν ἀγαγέσθαι εἴη, ἀπεκρίναντο ὅτι εἰ μὲν ἐν ἀμφιβόλῳ
τὸ κήρυμα ἦν, ἀναβληθῆναι τὸν γάμον ἔχοιεν, ὁμολογουμένον δὲ
αὐτοῦ οὐδὲν κωλύει ἥδη αὐτὸν γενέσθαι, τάχα μὲν πού καὶ ὄντως
ἐν τοῖς πατρίοις τοῦτο ἐρόντες, πάντως δ' ἂν, εἰ καὶ μὴ εὖρον
αὐτό, εἰπόντες. ἔξεδωκε δὲ αὐτὴν αὐτὸς ὁ ἀνὴρ ὥσπερ τις πατήρ. ³
καὶ τι καὶ τοιοῦτον ἐν τῇ ἐστιάσει σφῶν συνήνεχθη· παιδίον τι
τῶν ψιθύρων, οἷα αἱ γυναῖκες γυνὰ ὥς πλήθει ἀθύρουσαι τρέ-
φουσιν, ἰδὼν χωρὶς μὲν τὴν Αἰσίαν μετὰ τοῦ Καίσαρος χωρὶς δὲ
τὸν Νέρωνα μεθ' ἑτέρου τινὸς κατακείμενον, προσῆλθέ τε αὐτῇ
καὶ ἔφη “τί ποιεῖς ἐνταῦθα, κυρία; ὁ γὰρ ἀνὴρ σου” δέξας αὐτὸν
“ἐκεῖ κατάκειται.” ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἐπράχθη, συνοικοῦσα δὲ ⁴
ἥδη ἡ γυνὴ τῷ Καίσαρι τίχτει Κλαύδιον Δροῦσον Νέρωνα. καὶ
αὐτὸν ὁ Καῖσαρ καὶ ἀνέλετο καὶ τῷ πατρὶ ἐπεμψεν, αὐτὸ τοῦτο
ἐς τὰ ὑπομνήματα ἐγγράψας, ὅτι Καῖσαρ τὸ γεννηθὲν Αἰσία τῇ
ἑαυτοῦ γυναικὶ παιδίον Νέρωνι τῷ πατρὶ ἀπέδωκεν. καὶ ἐκεῖνος ⁵
τελευτῶν οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπίτροπον καὶ τούτῳ καὶ τῷ Τιβερίῳ
αὐτὸν τὸν Καῖσαρα κατέλιπεν. ὁ δ' οὖν ὅμιλος ἄλλα τε ἐπὶ τούτῳ
πολλὰ διεφύλει, καὶ τοῖς εὐτυχοῦσι τρίμηνα παιδία γενᾶσθαι
ἔλεγον, ὥστε καὶ ἐς παροιμίαν τὸ ἔπος χωρῆσαι.

ἐν μὲν δὴ τῇ πόλει ταῦτα ἐγένετο, ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον ¹⁵
χρόνον ὁ Βογοῦας ὁ Μαῦρος ἐς τὴν Ἰβηρίαν, εἴτ' οὖν κατ' ἐντολὴν

- τοῦ Ἀντωνίου εἴτε καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμης, πλεῖστας πολλὰ μὲν
 2 ἐλυμήνατο πολλὰ δὲ καὶ ἀντέπαθε, κὰν τούτῳ τῶν οἴκοι τῶν περὶ
 τὴν Τήγγιν ἐπαρυστάντων αὐτῷ τῆς τε Ἰβηρίας ἐξέστη καὶ τὴν
 οἰκείαν οὐκ ἐκομίσατο· οἱ τε γὰρ τὰ τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ
 πρῶσσοι καὶ ὁ Βόκχος προσγενόμενός σφισι κρείττους αὐτοῦ
 3 ἐγένοντο. καὶ ἐκεῖνος μὲν πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἀπῆλθεν, ὁ δὲ δὴ
 Βόκχος τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἀντίκω τε κατέσχε καὶ μετὰ τοῦτο
 καὶ παρὰ τοῦ Καίσαρος ἐβεβαιώσατο· τοῖς τε Τυγγιτανοῖς πολι-
 τεία ἐδόθη.
- 4 ἐν δὲ τούτῳ, καὶ ἔτι πρότερον, καὶ ὁ Σέξτος ὁ τε Καῖσαρ ἐπο-
 λέμῃσαν· οἷα γὰρ οὐκ ἐθελονταὶ οὐδὲ ἐκ προαιρέσεως ἀλλ' ἀναγκα-
 στοὶ τὴν ὁμολογίαν πεποιημένοι, χρόνον οὐδένα αὐτῇ ὥς εἰπεῖν
 5 ἐνέμειναν, ἀλλ' ἐδῆς τὰς σπονδὰς λύσαντες διηνήχθησαν. ἐμὲλλον
 μὲν γὰρ πον καὶ ἄλλως, εἰ καὶ μηδεμίαν σκῆψιν εἶδον, πολεμήσειν·
 αἰτίαι δ' οὖν αἶδε αὐτοῖς ἐγένοντο. ὁ Μηνᾶς ἐν τῇ Σαρδοῖ καὶ
 τότε ἔτι καθάπερ τις στρατηγὸς ὢν ὑπωπτεύθη τε ὑπὸ τοῦ Σέξτου
 διὰ τὴν τοῦ Ἑλένου ἄφεσιν καὶ ὅτι καὶ τῷ Καίσαρι ἐκεκοινολόγητο,
 6 καὶ πῃ καὶ ὑπὸ τῶν ὁμοίων φθόνῳ τῆς δυναστείας διεβλήθη. κὰκ
 τούτου μεταπεμφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, πρόφασιν ὅπως περὶ τε τοῦ σίτου
 καὶ περὶ τῶν χρημάτων ὢν διωκῆται ἀπολογίσηται, οὐχ ὑπῆκουσεν
 ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐς τοῦτο πεμφθέντας συλλαβὸν ἀπέκτεινε, πρὸς δὲ
 τὸν Καίσαρα προκηρυκνυσάμενος τὴν τε νῆσον αὐτῷ καὶ τὸ ναυ-
 7 τικὸν τό τε ἄλλο στράτευμα καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν. καὶ αὐτὸν
 ἐκεῖνος ἀσμένως ἰδὼν, ἐπειδὴ καὶ τὸν Σέξτον τοὺς τε αὐτομολοῦν-
 τας παρὰ τὰ συγκείμενα ὑποδέχεσθαι καὶ ναυπηγίαν τριηρῶν ποι-
 εῖσθαι ἐν τε τῇ Ἰταλίᾳ φρουρὰς ἔχειν ἔλεγεν, οὔτε ἐξέδωκεν ἐξ-
 αιτηθέντα καὶ προσέει καὶ ἐν τιμῇ μεγάλῃ ἤγαγε δακτυλίοις τε
 8 χρυσοῖς ἐκόσμησε καὶ ἐς τὸ τῶν ἱππέων τέλος ἐσέγραψεν. τὸ δὲ
 δὴ τῶν δακτυλίων τοιόνδε ἐστίν. οὐδενὶ τῶν πάλαι Ῥωμαίων, οὐχ
 ὅτι τῶν δουλευσάντων ποτέ, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐν ἐλευθέρῳ γένει τρα-
 φέντων, δακτυλίοις χρυσοῖς πλὴν τῶν τε βουλευτῶν καὶ τῶν ἱππέων
 9 χρῆσθαι, ὥσπερ εἴρηται μοι, ἐξῆν· καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἐξελευθέροις,
 οἷς ἂν ὁ τὸ κράτος ἔχων ἐθελήσῃ, καίτοι καὶ ἄλλως χρυσοφοροῦσιν,
 ὅμως ἐν τιμῇς μέρει, ὥς καὶ βελτίοισιν ἢ κατ' ἀπελευθερίαν ἱππεύειν
 τε δυναμένοις, δίδονται.
- 46 τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον ἐστίν, ὁ δὲ δὴ Σέξτος ταῦτά τε τῷ
 Καίσαρι ἐγκαλῶν, καὶ ὅτι ἡ Ἀχαΐα ἐκεκώκωτο καὶ οὔτε αὐτῷ οὔτε
 τοῖς κατελθοῦσι τὰ ὁμολογηθέντα ἐγίνετο, ἐπεμψε Μενεκράτην ἐς

τὴν Ἰταλίαν, ἐξελεύθερον καὶ αὐτὸν ἑαυτοῦ ὄντα, καὶ δι' ἐκεῖνον
 ἄλλα τε τῆς Καμπανίας καὶ Βόλτουρον ἐπόρθησεν. ὁ οὖν Καῖσαρ 2
 μαθὼν τοῦτο τὰ τε γραμματεῖα τὰ τῆς συμβάσεως ἀνείλετο παρὰ
 τῶν ἀειπαρθένων, καὶ τὸν Ἀντώνιον τὸν τε Λέπιδον μετεπέμψατο.
 καὶ αὐτῷ Λέπιδος μὲν οὐκ εὐθὺς ἐπῆκουσεν, Ἀντώνιος δὲ ἦλθε
 μὲν ἐς τὸ Βρεντέσιον (ἐν γὰρ τῇ Ἑλλάδι ἔτι ὢν ἐνέγκανεν), πρὶν 3
 δὲ ἢ συμμῖξαι τῷ Καίσαρι ἐν Τυρσηρίᾳ ὄντι, δεισας ὅτι λόκος ἐς
 τε τὸ στρατήγιον αὐτοῦ ἐσῆλθε καὶ στρατιώτας ἔφθειρεν, ἐς τὴν
 Ἑλλάδα αὐτίς, πρόφασιν τὰ τῶν Πάρθων ὡς κατεπείγοντα ποιη-
 σάμενος, ἀνέπλευσεν. πρὸς οὖν τοῦτο ὁ μὲν Καῖσαρ, εἰ καὶ τὰ 4
 μάλιστα ἐγκαταλείφθαι ὑπ' αὐτοῦ, ὅπως μόνος τῷ πολέμῳ συ-
 σκεθῇ, ἐνόμιζεν, ἀλλ' οὔτοι γε καὶ φανερώς ὠργίζετο· ὁ δὲ δὴ Σέξτος
 ἐθρύλει τε ὡς μὴ δικαιούντος τοῦ Ἀντωνίου αὐτόν, καὶ προθυμό-
 τερον τῶν προκειμένων εἶχετο, καὶ τέλος τῇ τε Ἰταλίᾳ ἐπέπλει καὶ
 ἀποβάσεις ποιούμενος πολλὰ μὲν ἐκάκων πολλὰ δὲ καὶ ἀντέπασχεν.
 κὼν τούτῳ ναυμαχία πρὸς Κύμη τοῦ τε Μενεκράτους καὶ Καλι- 5
 σίου Σαβίνου γίγνεται· καὶ ἐν αὐτῇ νῆες μὲν πλείους τοῦ Καίσαρος,
 αἵτε πρὸς θαλασσουργοὺς ἀντικαθισταμένον, ἀπώλοντο, ὁ δὲ δὴ
 Μενεκράτης τῷ Μηνῇ συμπεσὼν ἐκ φιλονεικίας καὶ φθαρῆς ἀν-
 τίροπον τὴν συμφορὰν τῷ Σέξτῳ παρέσχε· καὶ διὰ τοῦτο οὔτε 6
 ἐκεῖνος προσεποιήσατό τι τῆς νίκης, καὶ ὁ Καῖσαρ παρεμυθεῖτο
 ἑαυτὸν τῆς ἥτις. καὶ ἔτυχε γὰρ ἐν τῷ Ἑγγίῳ τὸν χρόνον τοῦτον 47
 ὢν, δέισαντες οἱ Σέξτειοι μὴ καὶ ἐς τὴν Σικελίαν περραιωθῇ, καὶ
 τι καὶ πρὸς τὸν τοῦ Μενεκράτους θάνατον ἀθυμήσαντες, ἀπῆραν
 ἐκ τῆς Κύμης. ὁ οὖν Σαβίνος ἐπιδιώκων αὐτοὺς μέχρι μὲν Σαυλ- 2
 λαίου τοῦ τῆς Ἰταλίας ἀκρωτηρίου ἀπὸ νῶς ἦλθεν· περιβαλόντι δ'
 αὐτῷ ἐκεῖνο ἄνεμος μέγας προσπεσὼν πολλὰς τῶν νεῶν τὰς μὲν
 πρὸς τὴν ἄκραν προσήραξε, τὰς δὲ καὶ μετεώρους κατέδυσσε, πάσας
 δὲ τὰς λοιπὰς διεσκέδασεν. πυθόμενος οὖν τοῦτο ὁ Σέξτος ἔπειμην 3
 ἐπ' αὐτὰς τὸ ναυτικόν, Ἀπολλοφάνει προστάξας. καὶ ὃς εὐρὼν
 τὸν Καῖσαρα ταύτῃ πον παραπλέοντα, ἵνα μετὰ τοῦ Σαβίνου ἐς
 τὴν Σικελίαν διαβάλῃ, ἐπ' αὐτὸν ἤξεν. καὶ τούτῳ ἐκεῖνος τὰς τε
 ναῦς συνορμίσας καὶ τοὺς ὁπλίτας ἐπ' αὐτῶν παρατάξας τὸ μὲν
 πρῶτον πάνν γενναίως αὐτὸν ἀπεκρούσατο· αἱ τε γὰρ νῆες ἀντί- 4
 πρωροὶ τεταγμένοι οὐδεμίαν οἱ ἀσφαλῆ ἐμβολὴν ποιήσασθαι ἐπέ-
 τρεπον, ἀλλ' οἷα καὶ παχύτεραι καὶ ὑψηλότεραι οὔσαι πλεὶον τοὺς
 πλησιάζοντας ἔβλαπτον, καὶ οἱ ὁπλίται ἐς χεῖρας σφισιν ἴοντες
 πολλὰ χρεῖττους ἐγύγνοντο. ἔπειτα δὲ τοῦ Ἀπολλοφάνους τοὺς μὲν 5
 τραυματίας τοὺς τε ἀεὶ πονουμένους ἐς ἑτέρας ναῦς ἐπιτεταγμένας

οἱ μετεκβιβάζοντος ἐξ ἀνακροούσεως, ἄλλους δὲ ἀκραιφνεῖς μεταλαμβάνοντος, καὶ τοὺς τε πρόσπλους συνεχεῖς ποιούμενον καὶ πυρφόροις βέλεσι χρωμένον, ἐτράπετο καὶ πρὸς τὴν γῆν καταφυγὼν καθωρμύσατο. καὶ ἐπειδὴ καὶ ὡς οἱ ἐναντίοι σφίσιν ἐνέκειντο, τὰς τε ἀγκύρας τινὲς ἑξαίρνης ἀπέκοψαν καὶ ἐς αὐτοὺς ἀπροσδόκητοι ἀντεξώρμησαν. καὶ τοῦτό τε ἐπέσχε μὴ πύσας τὰς ναῦς τὸν Ἀπολλοφάνη τὰς μὲν καταπορῆσαι τὰς δ' ἀναδήσασθαι, καὶ ὅτι νῦν τῷ ἔργῳ ἐπεγένετο.

- 48 τοῦτον δὲ τοιοῦτον συμβάντος, ἄνεμός τις τῇ ὑστεραίᾳ ἑξαίσιος τῷ τε Καῖσاري καὶ τῷ Σαβίνῳ καθ' ἑν ὁρμούσιν ἐπιπεσὼν σμικρὸν τὸ πρότερον πάθος αὐτῶν ἀπέφηεν. καὶ τὸ μὲν τοῦ
- 2 Σαβίνου ναυτικὸν ἦττον ἐπόνησεν· ὁ γὰρ Μηρᾶς, ἅτε ἐκ πολλοῦ θαλαττοεργὸς ὢν, τὸν τε χειμῶνα προείδετο καὶ ἐς τὸ πέλαγος εὐθὺς τὰς ναῦς ἀνώρμισεν, καὶ αὐτὰς ἀγκύραις χαλαραῖς, ἵνα μὴ τὰ σχοινία τεινόμενα διαρραγῇ, διαλαβὼν πρὸς αὐτὸν τὸν ἄνεμον ἀντήρρετten, καὶ οὕτως οὔτε τι σχοινίον ἔτεινε καὶ ἐν τῷ αὐτῷ αἰεῖ ἔμεινε, πᾶν ὅσον ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἀπεωθεῖτο, ἐκ τῆς
- 3 εἰρεσίας ἀνακωχέων. οἱ δ' ἑτέροι, ἅτε τῇ προτεραίᾳ δεινῶς τεταλαιπωρηχότες καὶ τὰ θαλάττια μηδέπω ἀκριβῶς εἰδότες, πρὸς τε τὴν γῆν ἐγγὺς οὖσαν ἐξεβράσθησαν καὶ πολλὰς ναῦς ἀπέβαλον. ἥ τε νῦν ὥσπερ πρότερον οὐκ ἐλάχιστα αὐτοῖς ἐβεβοηθήκει, οὕτω
- 4 τότε ἐς τὰ μάλιστα ἐλυμήνατο· ὁ γὰρ ἄνεμος καὶ δι' αὐτῆς πολὺς γενόμενος ἀπεροήγνυ τε ἀπὸ τῶν ἀγκυρῶν τὰ σκάφη καὶ πρὸς τὰς πέτρας ἐξεώθει. καὶ ἐκεῖνά τε οὕτω διώλλυντο, καὶ οἱ ναῦται οἱ τε ἐπιβάται μὴτε προῖδεῖν τι ὑπὸ τοῦ σκότους μὴτ' ἐπακοῦσαι διὰ τὸν θόρυβον καὶ διὰ τὴν ἡχὴν τὴν ἐκ τῶν ὀρῶν, ἄλλως τε καὶ τοῦ πνεύματος ἀντιπαταγοῦντός σφισι, δυνάμενοι μάρτην προσαπώλλυντο.
- 5 καὶ διὰ τοῦτο ὁ τε Καῖσαρ τῆς μὲν Σικελίας ἀπέρνω, τῆς δ' ἡπείρου τῆς παραθαλασσίας φυλακὴν ἀγαπητῶς ἐποιήσατο, καὶ ὁ Σέξτος ἔτι καὶ μᾶλλον ἤρθη, καὶ τοῦ τε Ποσειδῶνος υἱὸς ὄντως ἐπίστευεν εἶναι, καὶ στολὴν κυανοειδῇ ἐνεδύσατο, ἵππους τε, καὶ ὡς γέ τινες
- 6 φασι, καὶ ἄνδρας ἐς τὸν πορθμὸν ζῶντας ἐνέβαλεν. καὶ αὐτὸς μὲν τὴν Ἰταλίαν ἤγε καὶ ἔφερεν, ἐς δὲ Λιβύην τὸν Ἀπολλοφάνην ἔπειμψεν. καὶ τοῦτον μὲν ὁ Μηρᾶς ἐπιδιώξας καὶ καταλαβὼν ἐκώκωσεν· μεθισταμένων δὲ τῶν περὶ τὴν Σικελίαν νησιωτῶν πρὸς τὸν Σέξτον ὁ Καῖσαρ τοὺς Λιπαράους προκατέλαβε, καὶ ἐκ τε τῆς νήσου ἐξανέστησε καὶ ἐς Καμπανίαν ἐκόμισε, καὶ ἐκεῖ ἐν Νεα-
- 49 πόλει κατοικεῖν μέχρις οὗ ἂν πόλεμος ἦ ἡνάγκασεν. κἂν τούτῳ πλοῖά τε κατὰ πῦσαν ὥς εἰπεῖν τὴν Ἰταλίαν ἐναυπηγῆτο, καὶ ἐρέτας τὰ μὲν πρῶτα παρὰ τῶν φίλων ὥς καὶ ἐχόντων διδόντων, ἔπειτα

δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν τε βουλευτῶν καὶ τῶν ἱππέων τῶν τε δημοτῶν τῶν εὐπόρων δούλους συνέλεγεν, ὀπλίτας τε κατελέγετο, καὶ χορήματα παρὰ τε τῶν πολιτῶν καὶ παρὰ τῶν συμμάχων τῶν τε ὑπηκόων, τῶν τε ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τῶν ἔξω πάντων, ἡθροίζεν.

καὶ τὸν γε ἐνιαυτὸν τοῦτον τε καὶ τὸν ὕστερον ἕς τε τὴν ναυ-²
πηγίαν τῶν νεῶν καὶ ἕς τὴν ἄθροισιν τὴν τε ἄσκησιν τῶν ἐρετῶν ^{α. π.} 717
κατανύλωσεν, αὐτὸς μὲν ἐφορῶν καὶ διατάττων ταῦτά τε καὶ τὰ
ἄλλα τὰ τε ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τὰ ἐν τῇ Γαλατίᾳ (κίνησις γὰρ τις
παρ' αὐτοῖς ἐγένετο), τῷ δ' Ἀργίππῳ τὴν τοῦ ναυτικοῦ παρασκευὴν
ἐγχειρίσας, τοὺς γὰρ Γαλάτας αὐτὸν τοὺς νεωτερίσαντας προσπο-³
λεμούμενον, ὅτε περ καὶ τὸν Ῥῆνον δεύτερος δὴ Ῥωμαίων ἐπὶ πο-
λέμῳ διέβη, μετεπέμψατο, καὶ τῇ τε δόσει τῶν νικητηρίων ἐτίμησε
καὶ ἐκπονήσαι ἔξασκησαί τε τὸ ναυτικὸν ἐκέλευσεν. καὶ ὅς (ὑπάτενε ⁴
δὲ μετὰ Λουκίου Γάλλου) τὰ μὲν ἐπινίκια οὐκ ἔπεμψεν, αἰσχροὺν
εἶναι νομίσας τοῦ Καίσαρος κακῶς πεπραγότες γαυρωθῆναι, τὸ
δὲ δὴ ναυτικὸν πάνν προθύμως ἐξεργάσατο. ἐγένετο μὲν γὰρ ἐν
πάσῃ τῇ παραθαλασσίᾳ Ἰταλίᾳ τὰ σκάφη· ὥς δ' οὐδεὶς αἰγιαλὸς ⁵
ἐγκαθορμίσασθαι αὐτοῖς ἀσφαλῆς εὐρίσκετο (ἀλλήμενα γὰρ ἔτι καὶ
τότε τὰ πλείω τῆς ἡπείρου ταύτης ἦν), ἔργον μεγαλοπρεπὲς καὶ
ἐνερόησε καὶ ἐξεποίησεν, ὃ ἐγὼ διὰ πλειόνων ἐξηγησάμενος ἐκεῖνό
τε ἐπιδείξω τῷ λόγῳ καὶ τὰλλα τὰ κατ' αὐτὸ νῦν ὄντα.

ἐν τῇ Κύμῃ τῇ Καμπανίδι χωρίον τι μετὰξὺ Μισηροῦ καὶ ⁵⁰
Ποντεόλων μνηροειδὲς ἔστιν· ὄρεσί τε γὰρ σμικροῖς καὶ φιλοῖς, πλήν
βρυχέων, περιέληπται, καὶ θάλασσαν τριπλὴν κολπώδῃ ἔχει. ἡ ²
μὲν γὰρ ἔξω τε καὶ πρὸς ταῖς πόλεσιν ἔστιν, ἡ δ' ὀλίγη διαφυγῇ
ἀπ' αὐτῆς διείργεται, ἄλλη ἐν αὐτῇ τῷ μυχῷ λιμνώδης ὄραται.
καὶ καλεῖται αὕτη μὲν Ἀβερνίς, ἡ δὲ μέση Λουκρηνίς· ἡ γὰρ ἔξω
τοῦ Τυρρητικοῦ οὖσα ἕς ἐκεῖνο καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τελεῖ. ἐν ταύτῃ ³
δὴ τῇ θαλάσῃ τῇ ἐντὸς ἐκατέρως, στενοῖς τότε ἔσπλοις τὸ διείργον
τὴν Λουκρηνίδα ἀπὸ τοῦ πελάγους ἐπ' ἀμφοτέρω παρ' αὐτὴν τὴν
ἡπείρου ὃ Ἀργίππας συντρήσας λιμένας ναυλοχωτάτους ἀπέδειξεν.
ἐργαζομένων δ' αὐτῶν εἰκὼν τις ὑπὲρ τῆς Ἀβερνίδος, εἴτ' οὖν τῆς ⁴
Καλυψοῦς, ἥ τὸ χωρίον ἀνατιθέουσιν, ἕς δ' καὶ τὸν Ὀδυσσεῖα ἐσπλεῦ-
σαι λέγουσιν, εἴτε καὶ ἐτέρας τινὸς ἡρωϊνῆς οὖσα, ἰδρωτὸς ὥσπερ
τι σῶμα ὠρθρῶπιον ἀνεπλήσθη. καὶ τοῦτο μὲν ὅπῃ ποτὲ συμβαί-
νει, οὐκ ἔχω εἰπεῖν· τὰ δ' ἄλλα ὅσα ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἀξιοφύγητα
ἐθεασάμην, φράσω. τὰ ὅρη ταῦτα πρὸς ταῖς ἔνδον θαλάσσαις ⁵¹
ὄντα πηγὰς πυρὸς τε ἅμα πολλοῦ καὶ ὕδατος συμμιγοῦς ἔχει· καὶ

- αὐτὸ μὲν καθ' ἑαυτὸ ἐκάτερον οὐδαμοῦ εἰρίσκεται (οὔτε γὰρ πῦρ αὐτὸ οὐθ' ὕδωρ ψυχρὸν αὐτὸ φαίνεται), ἐκ δὲ δὴ τῆς ὁμιλίας
- 2 σφῶν τό τε ὕδωρ θερμαίνεται καὶ τὸ πῦρ ὑγραίνεται· καὶ ἐκεῖνο μὲν πρὸς τὴν θάλασσαν διὰ τῶν προπόδων ἐς τὰς δεξαμενὰς χωρεῖ, τὴν δ' ἀτμίδα αὐτοῦ ἐς τε οἰκήματα μετέωρα διὰ σωλήνων ἀνάγουσι, κἀνταῦθα αὐτῇ πυριῶνται· ὅσῳ γὰρ ἂν ἐπὶ πλεῖον ἀπὸ τε τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἀναδράμῃ, ξηροτέρα γίγνεται. κατασκευαί τε οὖν περὶ ἀμφοτέρα πολυτελεῖς ἤσκηται, καὶ ἔστιν ἐς τε
- 3 βίον διαγωγὴν καὶ ἐς ἄκεσιν ἐπιτηδεύματα. ταῦτά τε οὖν τὸ ὅρος ἐκεῖνο καὶ προσέει καὶ γῆς φύσιν τοιάνδε παρέχεται. τοῦ πυρὸς τὸ μὲν καλεῖν οὐκ ἔχοντος (ὑπὸ γὰρ τῆς τοῦ ὕδατος συνουσίας πᾶν τὸ φλογῶδες αὐτοῦ σβέννυται), διακρίνειν δὲ δὴ καὶ διατήρειν τὰ προστυχόντα οἱ καὶ ὡς δυναμένον, συμβαίνει τῆς γῆς τὸ μὲν λιπαρὸν ἐκτῆκεσθαι ὑπ' αὐτοῦ, τὸ δὲ τραχὺ καὶ ὀστωδες ὡς εἰπεῖν
- 4 ὑπολείπεσθαι. σφραγγώδεις τε οὖν οἱ ὄγχοι ἐξ ἀνάγκης γίνονται, καὶ ἀνχυρὸν μὲν δοθέντες ἐς κόριν διαλύονται, ὕδατι δὲ σὺν κορίᾳ φρυαθέντες συνίστανται, καὶ ἐφ' ὅσον γ' ἂν ἐν τῷ ὕδατι ὦσι, πηγνύνται τε καὶ πετροῦνται. αἴτιον δὲ ὅτι τὸ μὲν κραῦρον αὐτῶν ὑπὸ μὲν τοῦ πυρὸς ὁμοφροῦς οἱ ὄντος ἐπιτείνεται τε καὶ θραύεται, τῇ δὲ δὴ συμμίζει τῆς νοτίδος ἀναψύχεται, καὶ τούτου εἴσω διὰ
- 5 παντὸς συμπιληθὲν ἄλτοιν γίγνεται. τοιαῦται μὲν αἱ Βαῖται (οὕτω γὰρ ὁ χώρος καλεῖται) τυχάνουσι, καὶ ἐς αὐτὰς τότε ὁ Ἀγρίππας, ἐπειδὴ τάχιστα τοὺς ἔσπλους ἐξεποίησε, τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς ἐρέτας ἤθροισε, καὶ τὰς μὲν κατέφραττε, τοὺς δὲ ἐπ' ἰσχυρίων ἐρέτειν ἤσκει.
- 52 οἱ δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐταράττοντο μὲν καὶ ὑπὸ σημείων. ἄλλα τε γὰρ συχνά σφισιν ἐσηγγέλθη, καὶ ὅτι δελφίνες πολλοὶ περὶ τὴν Ἀσπίδα τὴν τῆς Ἀφρικῆς πόλιν ἐμαχέσαντό τε ἀλλήλοις καὶ διε-
- 2 φθάρησαν· καὶ τι καὶ αὐτοῦ πρὸς τῷ ὕστει αἷμα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ῥυὲν ὄρνιθες διεφθόρησαν. ἐπειδὴ τε ἐν τῇ πανηγύρει τῇ τῶν Ῥωμαίων οὐδείς τῶν βουλευτῶν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, ὥσπερ εἰδιστο,
- 3 εἰστιάθη, ἐν τέρατος λόγῳ καὶ τοῦτ' ἔλαβον. τό τε τῇ Λιβία συμβῆν ἐκείνῃ μὲν καθ' ἡδονὴν ἐγένετο, τοῖς δ' ἄλλοις δέος ἐνεποίησεν· λευκὴν γὰρ ὄρνιθα, κλωνίον δάφνης ἐγκάρπον φέρουσαν, ἀετὸς ἐς τὸν κόλπον αὐτῆς ἐνέβαλεν. καὶ ἐδόκει γὰρ οὐ σμικρὸν τὸ σημεῖον εἶναι, τὴν τε ὄρνιθα ἐν ἐπιμελείᾳ ἦγε καὶ τὴν δάφνην ἐφύτευσεν.
- 4 καὶ ἡ μὲν ῥίζωθεισα ἠϋξήσεν ὥστε καὶ τοῖς τὰ ἐπιτίγνια μετὰ τοῦτο πέμψασιν ἐπὶ πλείστον ἐξαρχέσαι, ἢ τε Λιβία ἐγκολπώσασθαι καὶ τὴν τοῦ Καίσαρος ἰσχὺν καὶ ἐν πᾶσιν αὐτοῦ κρατῆσειν ἐμελλεν·

τοὺς δὲ δὴ ἄλλους τοὺς ἐν τῇ πόλει ταῦτά τε καὶ αἱ διαλλαγαὶ 53
 τῶν ἀρχόντων ἰσχυρῶς ἐτάρασσον· οὐ γὰρ ὅπως οἱ τε ὑπατοὶ καὶ
 οἱ στρατηγοί, ἀλλὰ καὶ οἱ ταμίαι ἐπ' ἀλλήλοις ἀντικαθίσταντο,
 καὶ τοῦτ' ἐπὶ χρόνον ἐγένετο. αἷτιον δὲ ὅτι πάντες οὐχ ὅντως ἰν' 2
 οἴκοι ἐπὶ πλεῖον ἄρξωσιν, ὥς ἵνα ἐν τοῖς ἄρξασιν ἀριθμῶνται καὶ
 ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὰς τιμὰς καὶ τὰς δυνάμεις τὰς ἔξω λαμβάνωσιν
 ἐσπούδαζον. οὐκ οὐκ οὐδ' ἐς ῥητὸν ἔτι τινὲς χρόνον ἥροῦντο, ἀλλ'
 ὥστ' ἐπιβῆναι τε τοῦ ὀνόματος τῆς ἀρχῆς καὶ ἀποσιῆναι ὅταν τοῖς
 τὸ κράτος ἔχουσι δόξῃ· καὶ πολλοὶ γε ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐκά- 3
 τερον ἔπραξαν. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ παντάπασιν τὰς ἀρχὰς ὑπὸ πενίας
 ἐγκατέλιπον· τῶν γὰρ σὺν τῷ Σέξτῳ τότε ὄντων, ὥς καὶ κατὰ
 δίκην δὴ τινα ἀτιμασθέντων, οὐ μνημονεύω. βουλευμένου δ' οὖν 4
 καὶ Μάρκον τινὸς Ὀπλίου ἀγορανομίας ὑπ' ἀπορίας (ἐκ γὰρ τῶν
 ἐπικεκηρυγμένων καὶ αὐτὸς καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦν) ἐκσιῆναι τὸ
 πλήθος οὐκ ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἐς τε τὰ ἄλλα τὰ πρὸς τὸν βίον ἀναγ-
 καῖα καὶ ἐς τὸ τῆς ἀρχῆς ἀνάλωμα ἀργύριον αὐτῷ συνεσήμεκεν.
 καὶ λόγος γε ἔχει καὶ τῶν κακούργων τινὰς ἐς αὐτὸ τὸ θέατρον ἐν 5
 προσωπεύοις, ὥς καὶ ὑποκρινομένους τι, ἐσελθόντας συγκαταβαλεῖν
 τὰ χρήματα. καὶ ὁ μὲν οὕτω ζῶν τε ὑπὸ τοῦ ὀμίλου ἡγαπήθη,
 καὶ ἀποθανὼν οὐ πολλῷ ὕστερον ἐς τε τὸ ἄρειον πεδίον ἐκομίσθη
 καὶ ἐκεῖ καὶ ἐκαύθη καὶ ἐτάφη· ἡ δὲ δὴ βουλή ἀγανακτήσασα τῇ 6
 πάσῃ τοῦ πλήθους περὶ αὐτὸν σπουδῇ τὰ ὁσῶν αὐτοῦ, ὥς οὐχ
 ὁσῶς ἐν τῷ ἱερῷ χωρίῳ κείμενα, ἀνέλειτο, πεισθεῖσα τοῖς ποτί-
 φρεσι, καίπερ πολλοὺς ἄλλους ἐν αὐτῷ καὶ πρότερον καὶ μετὰ ταῦτα
 θάψασα.

κὰν τῷ αὐτῷ τούτῳ χρόνῳ καὶ ὁ Ἀντώνιος ἦλθε μὲν ἐς τὴν 54
 Ἰταλίαν αὐθις ἐκ τῆς Συρίας, πρόφασιν μὲν ὥς καὶ τοῦ Σέξτειον
 πόλεμον διὰ τὰς τοῦ Καίσαρος συμφορὰς μεθέξων, οὐ μόντοι καὶ
 παρέμεινεν αὐτῷ, ἀλλ' ἅτε ἐς κατασκοπὴν αὐτοῦ μᾶλλον ἢ καὶ 2
 ἔργον τινὸς ἕνεκα ἀφικόμενος, ἐκείνῳ μὲν ναῦς ἔδωκε καὶ ἐτέρας
 πέμψειν ὑπέσχετο, ἀνθ' ὧν ὀπλίτας ἀντέλαβεν, αὐτὸς δὲ ὥς καὶ
 ἐπὶ τοὺς Πάρθους στρατεύσων ἀπῆρεν. πρὶν δὲ ἢ ἀποπλεῖν αὐτὸν 3
 ἠτιάζαντο ἀλλήλους, πρότερον μὲν διὰ τῶν ἐταίρων, ἔπειτα δὲ καὶ
 δι' ἑαυτῶν· καὶ οὐ γὰρ πῶ σχολὴν πολεμῆσαι σφισιν ἦγον, συνηλ-
 λάγησαν τρόπον τινά, τῆς Ὀκτασίας ὅτι μάλιστα τοῦτο πρᾶσσού-
 σης. καὶ ὅπως γε πλείοσι τοῖς τῆς συγγενείας συνδέσμοις συνέ- 4
 χοιντο, ὅ τε Καῖσαρ Ἀντύλλῳ τῷ τοῦ Ἀντωνίου νιῇ τὴν θυγατέρα,
 καὶ ἐκεῖνος τῷ Δομιτίῳ, καίτοι τοῦ Καίσαρος σφαγεῖ τε γενομένη

53 2 3 λαμβάνειν
 54 4 2 τε γὰρ Καῖσαρ*

4 1 βουλευομένου*

5 2 συγκαταβάλλειν*

καὶ ἐν τοῖς ἀπολουμένοις ἐκτεθέντι, τὴν αὐτοῦ τὴν ἐκ τῆς Ὀκταβίας
 5 οἱ γεννηθεῖσαν ἐνεγύρουν. ταῦτά τε ἅμα πρὸς ἀλλήλους ἐπλάσσοντο·
 οὐ γὰρ που καὶ ποιήσιν τι αὐτῶν ἡμελλον, ἀλλ' ἐς τὴν χρεῖαν
 τῶν παρόντων σφίσι πραγμάτων ὑπεκρίνοντο. ἀμέλει καὶ τὴν Ὀκ-
 ταβίαν αὐτὴν εὐθὺς ἐκ τῆς Κερκύρας ὁ Ἀντώνιος ἐς τὴν Ἰταλίαν,
 ἵνα δὴ μὴ συγκινδυνεύσῃ οἱ τοῖς Πάρθοις πολεμοῦντι, ἀπέπεμψεν.
 6 οὐ μὴν ἀλλ' ἐν γε τῷ τότε ἐκείνῃ τε οὕτως ἔπραξαν, καὶ τὸν μὲν
 Σέξτον τῆς τε ἱερωσύνης ἅμα καὶ τῆς ὑπατείας ἐς ἣν ἀπεδέδεικτο
 ἔπαυσαν, αὐτοῖς δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἐς ἄλλα ἔτη πέντε, ἐπειδὴ τὰ
 πρότερα ἐξεληλύθει, ἐπέτρεψαν. καὶ μετὰ ταῦτα Ἀντώνιος μὲν ἐς
 7 τὴν Συρίαν ἡπείγετο, Καῖσαρ δὲ ἐς τὸν πόλεμον καθίστατο. καὶ
 τὰ μὲν ἄλλα κατὰ γνώμην αὐτῶ ἐχώρει, ὁ δὲ δὴ Μηνᾶς ἄπιστός
 τε φύσει ὢν καὶ τὰ τοῦ κρείττονος αἰεὶ θεραπεύων, καὶ προσέτι καὶ
 ἀγανακτήσας ὅτι μηδεμίαν ἀρχὴν εἶχεν ἀλλὰ τῷ Σαβίνῳ ὑπετέτακτο,
 πρὸς τὸν Σέξτον αὖθις ἠτομόλησεν.

a. n.
 718
 MΘ ἐν μὲν οὖν τῷ χειμῶνι ἐν ᾧ Λούκιος τε Γέλλιος καὶ Κορκήσιος
 Νέρβας ὑπάτευσαν, ταῦθ' οὕτως ἐγένετο· Καῖσαρ δέ, ὥς τό τε
 ναυτικὸν ἡτοίμαστο καὶ τὸ ἔαρ ἐνέστη, ἤρξε τε ἐκ τῶν Βαιῶν καὶ
 παρὰ τὴν Ἰταλίαν ἐκομίζετο, ἐλπίδα οὐκ ἐλαχίστην ἔχων ἀπαντα-
 χόθεν πέριξ τὴν Σικελίαν περισχῆσιν. αὐτὸς τε γὰρ πολλαῖς ναυ-
 σὶν ἐπέπλει, καὶ αἱ τοῦ Ἀντωνίου ἐς τὸν πορθμὸν ἤδη παρῆσαν·
 2 ὁ τε Λέπιδος ἄκων μὲν, ἐπέσχητο δ' οὖν αὐτῷ βοηθήσιν. μέγι-
 στον δὲ τῷ τε ὕψει τῶν σκαφῶν καὶ τῇ παχύτητι τῶν ξύλων ἐθάρο-
 σαι· ὑπερπαχῇ τε γὰρ καὶ ὑπερμεγέθη κατεσκευάσθη, ὥστ' ἐπιβάτας
 τε πλείστους ὅσους ἄγειν (καὶ γὰρ πύργους ἔφερον, ὅπως ὥσπερ
 ἀπὸ τείχους ἐξ ὑπερδεξίων ἀγωνίζωνται) καὶ αὐτὰ πρὸς τε τὰς
 ἐμβολὰς τῶν ἐναντίων ἀντέχειν, καὶ τοὺς ἐμβόλους αὐτῶν, αἵτε καὶ
 3 βριαυτέραν τὴν σύγκρουσιν ποιουμένων, ἀποστρέφειν. τοιούτοις μὲν
 λογισμοῖς ὁ Καῖσαρ ἐς τὴν Σικελίαν ἡπείγετο. καὶ αὐτῷ τὸ ἀκρω-
 τήριον τὸ Παλίνουρον ὀνομαζόμενον ὑπερβάλλοντι χειμῶν μέγας
 ἐπέπεσεν· καὶ οὕτως τε πολλὰς ναῦς ἔφθειρε, καὶ ὁ Μηνᾶς ταρατ-
 τομέναις ταῖς λοιπαῖς ἐπιγενόμενος συχνὰς τὰς μὲν ἔκασσε τὰς δ'
 4 ἀνεδήσματο. εἰ δὲ μὴ αὖθις ἐπὶ τε τῇ ἀδείᾳ καὶ ἐπ' ἄλλαις τισὶν
 ἐλπίσι μετέστη, καὶ τριήρεις ψευδαντομόλους δεξάμενος πᾶν τὸ
 ναυτικὸν οὗ ἤρξε προέδωκεν, διὰ κενῆς ἂν καὶ τότε ὁ ἐπίπλους τῷ
 Καίσαρι ἐγένετο. τοῦτο δὲ ἔπραξεν, ὅτι οὔτε τῷ Λεπίδῳ πολεμῆ-
 σαι ὑπὸ τοῦ Σέξτον ἐπετράπη καὶ πρὸς πάντα τὰλλα ἐπιωπτενέτο.
 5 Καῖσαρ δὲ προσήκατο μὲν αὐτὸν καὶ τότε ἀσμενέστατα, οὐ μόντοι